

แบบเรียนภาษาไทย

นิทานอีสป

บอ

กระทรวงศึกษาธิการ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՋԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՋԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ԿՐԹՈՒԹՅԱՆ ԻՋԱԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆ

กระทรวงศึกษาธิการ

แบบเรียนภาษาไทย

หนังสืออ่าน นิตานอัสป

มหาอำมาตย์โท พระยาเมธาธิบดี

เรียบเรียง

★ ★ ★

พิมพ์ครั้งที่สิบเอ็ด ๕๐๐,๐๐๐ เล่ม

พ.ศ. ๒๔๙๓

ปกกระดาษราคาเล่มละ ๑.๗๐ บาท

(ห้ามขายเกินกว่าราคาที่กำหนดไว้)

พิมพ์ที่โรงพิมพ์ครุสภา

ปากกอลของขางลำพูชน พระนคร

มีลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

เอาให้ฟังจนตลอดเรื่อง แล้วถามนักเรียนเป็นคนๆ ไปว่า ราชสีห์ที่ใน
 คุปณนั้น หน้าตาเป็นอย่างไร เขี้ยวเล็บเป็นอย่างไร ถ้าเด็กไปพบ
 เขาตามทางสักตัวหนึ่งจะทำอย่างไร ส่วนหนนั้นใครๆ ก็รู้จัก ที่บ้านใคร
 มีหนหมีย่าง หนไม้หน่าๆ และพนักกระตานแข็งๆ ทำไม้หนจึงทะเลลอกเขา
 ไปได้ พนักเป็นอย่างไร ราชสีห์โกรธหน เมื่อตะครยหนไว้ได้แล้ว
 ทำไม้จึงปล่อยตัวไปเสีย ใจคอราชสีห์เป็นอย่างไร ถ้าราชสีห์ฆ่าหน
 เสียในเวลาโกรธ เมื่อมาถึงคราวที่ราชสีห์คึกขบถแล้วต้องยอมจนเข้าคาง
 ราชสีห์จะเป็นอย่างไร ใจคอหนเป็นอย่างไร ดังนั้น เป็นต้น

ในที่สุดคนข้าพเจ้าถือเป็นโอกาสขอแจ้งว่าพระเดชพระคุณเสด็จในกรมพระ
 ทิไทออกพระนามมาแล้ว ไ้ทรงพระกรุณาแก่ข้าพเจ้าเป็นพิเศษ คือ ไ้
 ทรงเป็นพระอริช่วยแนะนำตรวจแก้และดัดแก้ไขแบบสันทนอ่านเล่นนี้ โดย
 พระองค์เองทุก ๆ บททุก ๆ ตอนจนตลอดเล่ม พระเดชพระคุณเป็นล้นเกล้า
 ทาทสุมไ้

พระจริยวัตรพะณีย์ (ลำดับ)

วันที่ ๒๒ ธันวาคม ร.ศ. ๑๓๐

คำชี้แจงของผู้แต่ง

หนังสือนี้ท่านอธิบดีมนตรี กรมพระกำแพงราชานุภาพ
 ปรึ้มเป็นผู้ทรงแนะนำให้ข้าพเจ้าแต่งขึ้น ให้ใช้ภาษาง่าย ๆ และประโยค
 สั้น ๆ สำหรับเด็กในชั้นมูลศึกษาจะได้ใช้เป็นแบบสอนอ่าน ในเมื่อเรียน
 แบบเรียนมูลศึกษาจบเล่มแล้ว ขอรรมเนียมหนังสือที่เป็นแบบสอนอ่านอย่าง
 นี้ว่าจะแต่งขึ้นในภาษาไทย ๆ ย่อมเพ่งประโยคสั้น ๆ อย่าง
 หนึ่งเพื่อให้ความรู้ในวิชาหนังสือขึ้น เช่นให้อ่านหนังสือคัดลอก ให้อ่าน
 ถกระยะวรรคตอน ให้ทั้งผู้อ่านและผู้ฟังเข้าใจความได้ชัดเจน กับให้จำตัว
 สลักการันต์และถ้อยคำสำนวนที่ควรเป็นต้น อีกอย่างหนึ่งซึ่งเป็นข้อ
 สำคัญยิ่ง และซึ่งกรมการจะเลียบกันเสียมาก ก็คือเพื่อให้นักเรียนได้ใช้
 ขัณยญาความกึกกักระครวญของตามเนื้อเรื่องที่ได้อ่านแล้วให้เห็นประจักษ์ขึ้นใน
 ใจตนเอง ว่าภาษิตที่ท่านกล่าวไว้ล้วนเป็นของดี และถ้าคนประพฤติตาม
 ก็จะได้ประโยชน์ด้วยกันทุกคนไม่เลือกหน้าว่าผู้ใด ความเพ่งประโยค
 ในข้อสองนี้ ถ้ากระทำความปฏิบัติให้สำเร็จได้ก็จะประสพผล ก็มิชอบที่จะแนะนำอยู่
 ข้างคิช เหมือนนักเรียนอ่านบทใดไปแล้ว อย่าให้ครุ่นคิดว่าเป็นเสร็จธุระของ
 ตนแต่เพียงเท่านั้น จงอดคำหึงถามสะกิดสะแกงให้นักเรียนคิดคอยตามเนื้อ
 เรื่องใดโดยอนมิตของตนเอง เช่นท่านเรื่องราชสีห์กับคน เมื่อนัก
 นักเรียนในชั้นอ่านเป็นตอน ๆ จนจบแล้ว ครูควรให้นักเรียนคนหนึ่งถกขึ้น

บัญชีเรื่อง

หน้า

นทานท	๑	เรื่องราชสัททกยหน				๑
นทานท	๒	เรื่องพอกยลค				๓
นทานท	๓	เรื่องลาภบรจหรวค				๔
นทานท	๔	เรื่องหมางรอกกยนกกระลา				๕
นทานท	๕	เรื่องหมางรอกกยแพะ				๗
นทานท	๖	เรื่องกาภยนกยง				๘
นทานท	๗	เรื่องเค็กกยคคคคคค				๑๐
นทานท	๘	เรื่องมคคคคคคคคคคคค				๑๑
นทานท	๙	เรื่องไคคคคคคคคคคคค				๑๒
นทานท	๑๐	เรื่องกระคคคคคคคคคคคค				๑๓
นทานท	๑๑	เรื่องเทวคคคคคคคคคคคค				๑๕
นทานท	๑๒	เรื่องหมาคคคคคคคคคคคค				๑๖
นทานท	๑๓	เรื่องคคคคคคคคคคคคคคคค				๑๗
นทานท	๑๔	เรื่องคคคคคคคคคคคคคคคค				๑๘
นทานท	๑๕	เรื่องคคคคคคคคคคคคคคคค				๑๙
นทานท	๑๖	เรื่องคคคคคคคคคคคคคคคค				๒๑
นทานท	๑๗	เรื่องคคคคคคคคคคคคคคคค				๒๒

นิทานที่ ๑๘	เรื่องหมาไล่เนื้อขายมาก				๒๔
นิทานที่ ๑๙	เรื่องหมาอยู่ในรางหญ้า				๒๖
นิทานที่ ๒๐	เรื่องไก่แกกยเหี่ยว				๒๗
นิทานที่ ๒๑	เรื่องหมาวิ่งรอกหางควน				๒๙
นิทานที่ ๒๒	เรื่องลูกแพะกับหมาป่า				๓๑
นิทานที่ ๒๓	เรื่องหมาวิ่งรอกกับเม่น				๓๓
นิทานที่ ๒๔	เรื่องงาช้างกับวัว				๓๕
นิทานที่ ๒๕	เรื่องลูกพี่กับแม่พี่				๓๗
นิทานที่ ๒๖	เรื่องพวกหนูประชุมปรึกษากัน				๓๘
นิทานที่ ๒๗	เรื่องนกอินทรีกับหมาวิ่งรอก				๓๙
นิทานที่ ๒๘	เรื่องชาวสวนกับลูก				๔๑
นิทานที่ ๒๙	เรื่องทองกับตัว				๔๒
นิทานที่ ๓๐	เรื่องเทพารักษ์กับคนตกไม้				๔๓
นิทานที่ ๓๑	เรื่องนายพรานกับไก่ฟ้า				๔๖
นิทานที่ ๓๒	เรื่องหนูกยกับเหี่ยว				๔๗
นิทานที่ ๓๓	เรื่องราชสีห์กับสัตว์กรมทนาย				๕๐
นิทานที่ ๓๔	เรื่องกับเลือกนาย				๕๒
นิทานที่ ๓๕	เรื่องยายแก่กับหมอล				๕๕
นิทานที่ ๓๖	เรื่องต้นไม้กับต้นไม้				๕๗

นิทานก	๓๗	เรื่องทนายรอกกับราชสีห์				๕๔
นิทานก	๓๘	เรื่องแม่เนอกับนายพรานข่า				๖๑
นิทานก	๓๙	เรื่องทมาศ				๖๓
นิทานก	๔๐	เรื่องพ่อค้าเกลอชกับโคตาง				๖๕
นิทานก	๔๑	เรื่องกระต่ายป่ากับขย				๖๖
นิทานก	๔๒	เรื่องกวางกับเสือ				๖๘
นิทานก	๔๓	เรื่องลิงกับคนทอศเท				๖๙
นิทานก	๔๔	เรื่องคนเลี้ยงแพะกับลูกเสือ				๗๐
นิทานก	๔๕	เรื่องคนเลี้ยงวัวกับวัวหาย				๗๑

นิทานอีสป

นิทานที่ ๑ เรื่องราชสีห์กับหนู

ราชสีห์ตัวหนึ่งนอนหลับอยู่ใต้ต้นไม้ในเวลานั้น
 หนูตัวหนึ่งขึ้นไต่ข้ามตัวราชสีห์ ราชสีห์รู้สึกตัวตื่น
 ขึ้น กระโดดตะครุบเอาหนูตัวนั้นไว้ได้ ราชสีห์นึกโกรธ
 จะฆ่าหนูตัวนั้นเสีย หนูจึงร้องวีนวอนว่า “ข้าพเจ้า
 ขอชีวิตไว้สักครั้งหนึ่งเถิด อย่าเพ่อฆ่าข้าพเจ้าเสียเลย

ถ้าท่านปล่อยข้าพเจ้าไป ข้าพเจ้าจะมีสิ่งคุณของท่านเลย”
 ราชสีห์หัวเราะแล้วว่า “ตัวเองเล็กเท่านั้นเองจะมา
 ทบแทนคุณเราอย่างไรได้” ว่าแล้วก็ปล่อยหนูไป อยู
 มาจะมีข้ามีนาน ราชสีห์ตัวนั้นไปติดบ่วงแร้วที่นายพราน
 เขาตั้งไว้ จะคืนมันเท่าไรก็ไม่หลุด ราชสีห์สน
 ับัญญา ลงร้องครวญครางก้องไปทั้งป่า ฝ่ายหนูตัวนั้น
 ได้ยินเสียงราชสีห์ร้อง จำได้ จึงวิ่งมาป้อนขนมไปบนคัน
 แร้ว เอาฟันแทะเชือกขาด ให้ราชสีห์หลุดรอดพ้นจาก
 ความตายไปได้ หนูจึงร้องไปแก่ราชสีห์ว่า “แต่เดิม
 ท่านก็หัวเราะเยาะข้าพเจ้าว่า เองตัวเล็กเพียงเท่านั้น จะ
 ทบแทนคุณท่านอย่างไรได้ มาบัดนี้ ข้าพเจ้าก็ได้ทดแทนคุณของ
 ท่านซึ่งเป็นสัตว์ใหญ่และมีกำลังมาก ให้เห็นประจักษ์แก่
 ตาท่านอยู่เองแล้ว”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า แม้แต่ผู้เลวทรามก็อย่าได้
 ดูถูก ถ้าเราทำดีแก่เขา เขาอาจจะทดแทนเราได้

นิทานที่ ๒ เรื่องพ่อกับลูก

ชายแก่คนหนึ่ง มีลูกหลายคน ลูกเหล่านี้นั้นทะเลาะกัน วุ่นวาย อยู่เสมอ มิได้ขาด พ่อจึงสอนเท่าใด ลูกเหล่านี้นก็ไม่เลิกทะเลาะกัน วันหนึ่งพ่อจึงบอกให้ลูกไปหาแรงงานไผ่มา คนละสองสามอัน ตามแต่จะหาได้ เมื่อได้มากพอแล้ว พ่อเอาแรงงานไผ่เหล่านี้นั้นมัดรวมกันเข้าเป็นกำเดียว ส่งให้ลูก หักแรงงานไผ่ทั้งมัดโดยเต็มกำลังที่ละคนๆ ก็ไม่มีใคร หักได้สักคนเดียว พ่อจึงแก้มัดแรงงานไผ่ แล้วยื่นให้ หักแต่ละคนๆ ลูกก็หักได้ พ่อจึงพูดให้ ฟังว่า “นี่แหละลูก ถ้าพวกเจ้ารักกัน พร้อมใจกัน ช่วยฮั้วกัน ไม่ว่าใน การงานใด ๆ ให้กลมเกลียวเป็นอันเดียวกัน พวกเจ้าจะมี กำลัง มั่นคง เหมือน กับแรงงานไผ่ทั้งมัด ถึงใครคิดร้าย ก็จะทำร้ายแก่ พวกเจ้ามิได้ แต่ถ้าเจ้าทะเลาะวิวาท แยกกันเป็นต่างคนต่างใจแล้ว ก็จะเช่นเดียวกับแรงงานไผ่เป็นอันๆ ใครเขาจะทำร้าย ทำไปที่ละคนๆ ก็ จะ หมด พวกเจ้าทุกคนในไม่ช้า นานเท่าใด”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความรักใคร่ ช่วยเหลือกัน และกัน ไม่วิวาทกัน ย่อมเป็น กำลัง ด้วยกัน ทุกคน

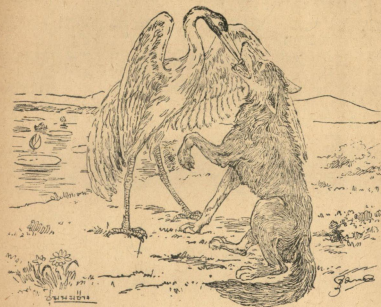
นิทานที่ ๓ เรื่องลากับจังหวัด

ลาโรงตัวหนึ่งกินหญ้าอยู่ที่ชายป่า ได้ยินเสียง
จังหวัดร้องเพราะจับใจ อยากจะใคร่ร้องได้บ้าง จึงไป
ถามจังหวัดว่า “เจ้ากินอะไรจึงร้องได้เสียงเพราะอย่างนี้”
จังหวัดบอกว่า “เรากินน้ำค้าง” ลาได้ยินดังนั้น ก็ออก
หญ้าออกมาแล้วก็นมมา ต่งหน้าแต่เทยวเสยน้ำค้างกิน
ตามใบหญ้าใบไม้ ในไม่ช้าก็ตาย

* * *

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า สิ่งใดที่ผิดวิสัยของตน ไป
ทำเข้าอาจจะให้โทษ

นิทานที่ ๔ เรื่องหมาจิ้งจอกกับนกกระสา

หมาจิ้งจอกตัวหนึ่ง กำลัง ปลาตื๊ด คอ จึงไปว่าจ้าง นก
กระสาให้ ช่วยเอา จะงอย ปาก ถ่วง ลงไปคาบ เอา ก้างปลา ออก
จาก คอ เมื่อ นกกระสา คาบ เอา ก้างปลา ขึ้น มา ได้ แล้ว จึง
ทวง ค่าจ้าง ฝ่าย ข้าง หมาจิ้งจอก กลับ ทำ เป็น โกรธ ขบ เขียว
เขียว ฟัน คำราม ว่า “ชะชะ เอ็ง นี่ กำ เวน นก ที่ เดียว เมื่อ
จะงอย ปาก เอ็ง เข้า ไป อยู่ ใน คอ ของ ข้า ถ้า ข้า บัง เอง ก็ ตาย

เปล่า ที่ปล่อยให้เองเขาปากออกมาได้เช่นนั้น คุณของข้า
 ยังไม่เป็นค่าจ้างพอแล้วหรือ” นักกระตาก็ไม่รู้จะเอาค่า
 จ้างอย่างไรแกหมาจึงจอก

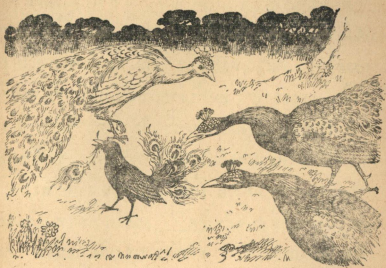
นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้มีกำลังน้อยทำคุณแก่
 คนพาลนั้น ยากที่จะให้คนพาลรู้สึกคุณ

นิทานที่ ๕ เรื่องหมาจิ้งจอกกับแพะ

หมาจิ้งจอกตัวหนึ่งตกลงไปในบ่อน้ำ จะพยายาม
ตะเกียกตะกายสักเท่าใด ก็ขึ้นไม่ได้ เมื่อจนปัญญา ก็เกาะ
ข้างบ่อน้ำอยู่ แต่พอไม่ให้จมน้ำตาย ขณะนั้น มีแพะตัว
หนึ่ง กระจายนาเดินมาที่ปากบ่อ เห็นหมาจิ้งจอกลงไปอยู่
ในบ่อน้ำ จึงร้องถามหมาจิ้งจอกลงไปว่า น้ำลึก หรือตื้น
รตจตสนิทดี หรือ กว่อยเค็มเป็น อย่างไร หมาจิ้งจอกได้ฟัง
ดังนั้น ก็ดีใจ หมาจิ้งจอกจะลงแพะเอาตัวรอด จึงร้องตอบ
ขึ้นมากว่า “ลงมาเถิดเว้ย น้ำในบ่อน้ำจืดเย็นดีนัก ลงมากิน
อาบเล่นด้วยกันให้สบายใจเถิด” แพะไม่รู้เท่าหมาจิ้งจอก
ก็กระโจนลงไปในทันที หารู้ว่า ทรวิตรองเสียก่อนไม่ หมา
จิ้งจอกได้ช่อง ก็เหยียบเขาแพะ กระโดดขึ้นฝั่งได้ แล้ว
ชะเง้อลงไปพดแก่แพะว่า “ถ้าเจ้ามีความคิดมากเท่ากับ
เส้นเคราที่ใต้คางของเจ้าแล้ว ไหนเลยเจ้าจะใจเร็วด่วน
ได้ เสียทองที่แก่เราถึงเพียงนี้ ที่ถูก เจ้าจะต้องคิดให้ดี
เสียก่อน แล้วจึงค่อยกระโดดลงไปไม่ใช่หรือ”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การงานใดๆ ถ้าเราใจเร็ว
ด่วนได้ ไม่คิดให้รอบคอบเสียก่อน แล้วจึงทำลงไป ฉวย
พลาดท่า ก็จะได้เสียและได้ความอับอายมาก

นิทานที่ ๖ เรื่องกากับนกยูง

กากับ นกยูง นกยูงอยากจะให้พิเศษยิ่งกว่าเพื่อน กากับ
กัน จึงไปเที่ยวเก็บเอาขนหางและขนหงอน นกยูงที่วิ่ง
หัดอยู่ตามป่า มาแทรกแซมขนของตัว แล้วจะฝูงกาไป
ทำเดิน กวัก กรวยและเล็ม อยู่ข้างๆ ฝูงนกยูง เมื่อ นกยูง
เห็น จำได้ว่าไม่ใช่พวกของตน ก็ช่วยกัน จิก ตี ขบไล่ให้ ออก
ไปเสียจากฝูง กากับความเจ็บปวดเป็นอันมาก จะทนอยู่
ต่อไปอีกมิได้ จึงบินหนี ลัด ลอด ไป แอบ ถอน ขน นกยูง ทั้ง

เสียในป่า แล้วกลับไปเข้าฝูงของตัวอย่างเดิม ฝ่าย
เพื่อน กาทที่เคยเห็น กาทวนั้น คิด ชน นกยูง เมื่อได้เห็น กา
เยอ หยิ่ง ตัวนั้น กลับคืน มาอยู่ ในฝูง อีก ก็ช่วย กัน จัก ตี ขบ
โต้ไม่ให้เขาพวก แล้ว กาทหนึ่ง จึงร้องไปว่า “ถ้าเจ้าไม่
ปล่อย ให้ เกิน ศักดิ์ และ ชาติ อำนาจ ของ เจ้า แล้ว ไหนเลย เจ้า
จะ ได้ ครอบ ครอบ ความ ดำรง จาก ผู้ ที่ สูง กว่า เจ้า และ ทั้ง ความ
เกลียดชัง จาก พวก เรา ผู้ เสมอ กับ ตัวเจ้า”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า กาว เยอ หยิ่ง ของ ทอง และ
สัตว์ ตี เป็นโทษไม่ว่าที่ไหน

นิทานที่ ๗ เรื่องเด็กจับตักแตน

เด็กคนหนึ่ง เทียว จับ ตัก แตน เล่น อยู่ ตาม สนาม หญ้า แต่เช้า เมื่อ เวลานั้น ค่ำ ยังไม่ ทึบ แสง จับ มา สัก ชั่วโมงเศษๆ ก็ได้ ตัก แตน เป็น อัน มาก ครั้น สาย ชัน แผลง ป่อง ตัว หนึ่ง ออก หากิน เด็ก เห็น สำคัญ ว่าเป็น ตัก แตน จึง เข้ม มือ ออก ไป จะ จับ แผลง ป่อง เห็น ดัง นั้น ก็ ขยาย เหล็ก ใน ออก แล้ว ร้อง ว่า “เฮ้ย เฮ้ย ชุก ชน เจ้า เด็ก น้อย ถ้า ถูก ตัว ข้า เจ้า มิใช่ เจ้า จะ ได้ ตัว ข้า เมื่อไร ถึง ตัก แตน ที่ เจ้า ได้ ไว้มาก แล้ว นี่ ก็ จะ พลดอย คุณ ยี่ ไป ด้วย”

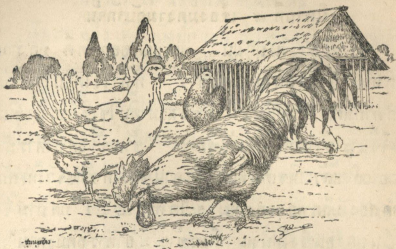
นิทานเรื่องนี้ สอน ให้ รู้ ว่า ทำ สิ่ง ไต อย่า ได้ ระ ราน นึก จึง เห็น แก่ หน้า ผู้ อื่น เขา บ้าง ถ้า ระ ราน มาก ไป ก็ อาจ จะ เสีย ประโยชน์ ของ ตน ได้

นิทานที่ ๘ เรื่องมดง่ามกับจ๊กจั่น

เช้าวันหนึ่งในฤดูฝน แต่แดดออกจืดๆ มดง่าม
พวกหนึ่งจึงช่วยกันขนเมล็ดข้าว ที่หาไว้ได้ในฤดูร้อน
ออกตากแดด ขณะนั้นมจ๊กจั่นผอมเดินโซเซผ่านมาเห็น
เข้าจึงแวะเข้าไปห้ามตแล้วพูดว่า “ข้าพเจ้าอดอาหารมา
หลายเวลาแล้ว หิวเต็มทน ขอทานข้าวให้ข้าพเจ้ากินสัก
เมล็ดสองเมล็ดพอรอดตาย จะได้หรือไม่” มดถามว่า
“ก็ในฤดูร้อนซึ่งเป็นหน้าเกี่ยวข้าว มีอาหารอุดม ท่านไป
ทำอะไรเสีย จึงไม่หาอาหารเก็บเอาไว้เล่า” จ๊กจั่นตอบ
ว่า “ข้าพเจ้าหาเวลาว่างไม่ได้ เพราะฤดูแล้งเกี่ยว
ร้องเพลงเล่นเพลินไปวันยังค่ำๆ จนถึงฤดู ครัวถึงฤดู
ฝนตก ข้าวก็งอกเสียหมดแล้ว” มดจึงเย้ยให้ว่า “ข้าวต
แล้วจะเป็นไร ถ้าท่านร้องเพลงเพลินไปในฤดูร้อนทำไม
จึงไม่หัดไว้ในฤดูฝนเล่า”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ขณะที่ยังดีอยู่ ถ้าเรา
ไม่อดสำห้ทำ การงานหาสมบัติเอาไว้แล้ว ในเมื่อถึงเวลา
เจ็บไข้ได้ยาก เราก็จะได้ความลำบากยากแค้นเป็นอย่างยิ่ง

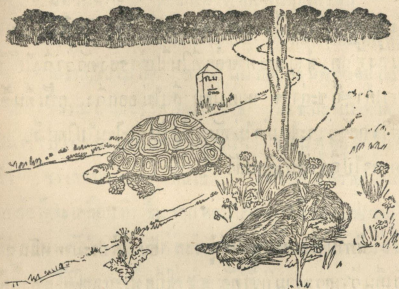
นิทานที่ ๙ เรื่องไก่กับพลอย

ไก่แจ้ตัวหนึ่ง ขณะที่คุ้ยเขี่ยดินหาอาหาร ไปพบพลอยเม็ดหนึ่ง งามดีมีค่ามากจึงพูดเปรยๆ ขึ้นว่า “ถ้าเจ้าของของเจ้ามาพบเจ้าเขาเช่นนี้ เขาคงเก็บเจ้าไปฝังไว้ในหัวแหวนตามเดิม นี่เจ้าไม่มีประโยชน์อะไรแก่เราตั้งแต่ข้าวสุกข้าวสารเม็ดดีทีเดียวก็ไม่ได้” ว่าแล้วก็คุ้ยเขี่ยเลยไปในแปลงอื่นๆ

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ของที่ดีย่อมมีประโยชน์ แต่แก่ผู้ทรูจักใช้

นิทานที่ ๑๐ เรื่องกระต่ายกับเต่า

กระต่ายตัวหนึ่งเห็นเต่าคลานมา ก็หัวเราะเยาะว่า
เต่าช้ามันเดินช้าเต่าจึงตอบไปว่า “ถึงท่านจะวิ่งเร็วววก
กะลมพัด และหาเราจะสู้กับท่านก็จริงอยู่ แต่
เราอยากจะลองดี เดินแข่งกับท่าน ท่านจะว่ากระไร”
กระต่ายได้ยินเต่าทำดังนั้น ก็นึกกระหยิ่มใจ ตกใจจะวิ่ง
แข่งด้วย จึงพร้อมกันไปหาหมาจิ้งจอก บอกความที่
ตกลงกันแล้วก็ตั้งให้หมาจิ้งจอกเป็นผู้เลือกทางที่จะแข่ง

และให้เป็นผู้ตัดสินใจอยู่ปลายทางด้วย เมื่อถึงวันนัดสัตว์
ทั้งสองก็มาต่งทนแข่งในททหมาจึงจอกซ์ให้เท่าเมื่อ
ถึงต้นออกเดิน ก็ก้มหน้ากลานถัดตัดตรงไปที่ละน้อยๆ
จนถึงที่สุด ฝ่ายกระต่ายถัดในฝัเท้าของตัวว่าวิ่งได้เร็ว
กว่าเท่า ก็ชะงักใจ หยุดนอนเสียไม่ออกวิ่ง ครั้นทันชน
ตกใจกลัวว่าจะไล่เท่าไม่ทัน จึงรีบกระโจนไปโดยเร็ว ก็
พบเท่าไปถึงก่อนเสียแล้ว

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า อย่าได้ประมาทหมิ่นผู้
ทกเห็นว่าเลวทรามกว่าตัว เมื่อประมาทพลาดลงแล้ว
ยายเขา

นิทานที่ ๑๑ เรื่องเทวดากับคนขับเกวียน

ชายผู้หนึ่งขับเกวียนไปในป่า ลุก ล้อ เกวียน ตก หล่ม
ลึก คว้าย ลากไปไม่ไหว ชายผู้นั้นกลัวจะมีคนค้าอยู่กลาง
ทาง จึงบนบานขอให้เทพดาช่วย ในขณะนั้น เทวดาที่
เป็นเจ้าป่าลง มาบอกแก่ชายผู้นั้นว่า “จะยื่นมือช่วยทำไมอีก
เล่า จงเหวี่ยงแบก ลุก ล้อ เขา แล้วเขย็น คว้าย ให้เดิน
ลุก ล้อ ก็ จะ เคลื่อน ที่ ขึ้น จาก หล่ม ได้ การ ที่ รัง วัช วย วาย ไป
เสียก่อน ยังไม่ทันจะได้ลอง กำลัง ของ ตน เอง ให้ เต็ม ฝีมือ
ดังนี้ จะให้ใคร เขามี แก้ว ใจ ช่วย เจ้า ได้ ”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การ หมาย พง ตัว เอง ดี
กว่า พง ผู้ อื่น

นิทานที่ ๑๒ เรื่องหมากับเงา

หมาตัวหนึ่ง ตกเนื้อวัวที่ตลาด จึงข้ามสะพานมา
 ขณะเมื่ออยู่บนสะพานนั้น หมาแลลงไปเห็นเงาของ
 ตัวเองและเงาก่อนเนื้อ โตขึ้นกว่าชั้นที่คาบมาอีกเท่า
 ตัว จึงทิ้งเนื้อในปากเสีย ด้วยหมายว่าจะแย่งเอา
 เนื้อชิ้นใหญ่จากหมาที่แลเห็นอยู่ในน้ำ เมื่อทิ้งก่อนเนื้อ
 ลงในน้ำแล้ว ทั้งเนื้อทั้งเงาก็จมหายไปในทันที ตกลง
 หมาจึงตัวนั้นเสียทั้งเนื้อของตน และเนื้อที่ตนอยากจะได้

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า โลกนี้มักตกหาย

นิทานที่ ๑๓ เรื่องลูกอ่อนกับแม่

อนึ่ง ทนงตาบอดมาแต่กำเนิด วันหนึ่งมันขอติดกับ
แม่ของมันว่า “แม่แม่ ฉันแลเห็นแล้วแม่” แม่อยากจะ
ใคร่ทดสอบดูให้เห็นจริง จึงไปคาบเอากำยานมาวางไว้
ต่อหน้าสองสามก้อน แล้วถามลูกว่า “นี่อะไร” ลูกอ่อน
ตอบว่า “ก้อนกรวด” แม่อนึ่งได้ฟังดังนั้น จึงบอกกับลูกว่า
“เจ้าไม่ใช่แต่ตาบอดอย่างเดียว จ้าจุมูกก็ตมอะไรไม่รู้สัก
กัณห์ด้วย”

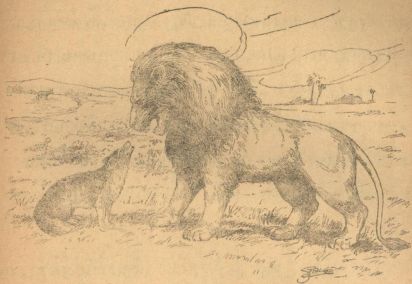
นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ถ้าอดคิดนึก ความโง่ของ
ตนก็จะปรากฏออกมาให้เขาเห็นไม่รู้จักสิ้นสุด

นิทานที่ ๑๔ เรื่องชาวนากับงูเห่า

วันหนึ่งในฤดูหนาว ชาวนาออกไปพบงูเห่านอน
ตัวแข็งอยู่บนคันนา ด้วยความหนาวทำให้เป็นเหน็บชาไป
ทั่วทั้งตัว ชาวนาผู้นั้นนึกสงสาร อยากจะใคร่ช่วยชีวิต
ไว้ จึงจับงูขึ้นมา เมื่องูเห่าได้ไต่ตัวคนอบอุ่นเช่นนั้น
ไม่สู้ช้านานนัก ก็ค่อยๆ กระดิกตัวขึ้นได้ทีละน้อยๆ
จนแข็งแรงดังอย่างเดิม แล้วก็เห่าพ้อๆ และกัดชาวนา
เข้าที่แขนเป็นแผลลึก พืชร้ายแล่นซึมซาบเข้าไปโดยรวดเร็ว
ในไม่ช้าก็ลงนอนตายอยู่ในที่นั้นเอง แต่เมื่อจะขาดใจ
ชาวนาผู้นั้นร้องขึ้นว่า “ทำคุณแก่สัตว์ร้ายนี้ให้โทษ
เช่นนั้นแลหนอ”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า วิสัยพาดแล้ว ย่อมไม่รู้
จากที่จะกตัญญูต่อผู้ใด

นิทานที่ ๑๕ เรื่องลาหมาจึงจอกกับราชสีห์

ลา กับ หมา จึงจอก สบถ เป็นเกลอ กัน ว่า ถึง จะ ตก ทกข
 ไต่ ยาก หรือ ไต่ ความ คับ แค้น อย่างไร ๆ ก็ จะ ไม่ ละทิ้ง
 กัน วัน หนึ่ง สัตว์ ทั้ง สอง นี้ พากัน ไป หา กิน ใน ป่า แต่ ญ
 ไป พบ ราชสีห์ เดิน มา แต่ ไกล จะ หลบ หนี อย่างไร ก็ ไม่ ทน
 หมา จึงจอก ว่า อนิ ตราย จะ มา ถึง ตัว จึง รีบ วิ่ง ไป หา
 ราชสีห์ แล้ว บอก แก่ ราชสีห์ ว่า จะ รับ ขา ส้า ทา ตา ให้ กิน
 สัก ตัว หนึ่ง แต่ ขอ อย่า ให้ ราชสีห์ ทา ร้าย แก่ ตัว เอย ราชสีห์

นิทานที่ ๑๖ เรื่องแมลงวันกับไอน้ำผึ้ง

หญิงคนหนึ่งทำไอน้ำผึ้งหก ภาชนะบรรจุอยู่บนพื้นเรือน แมลงวันได้กลิ่น น้ำผึ้งก็พากันบินมาจับกิน อยู่ในที่ที่หก ขณะเมื่อมันเพลินอยู่นั้น น้ำผึ้งก็ตกชาติตปึก เกาะกระจ่างจนกระพือไม่ออก ไอน้ำไม่ช้าก็กลุกกลวอยู่ในน้ำผึ้ง นอนอดใจตายอยู่เป็นแถวๆ ในเมื่อจวนจะตาย มันจึงบอกกันว่า “เราเป็นสัตว์โง่เขลา มาเสียชีวิตครั้งนี้ เพราะเห็นแก่ความอร่อยเท่านั้นเอง”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การที่หลงเพลิดเพลินในความสนุกเกินไป ย่อมทำให้เกิดทุกข์

นิทานที่ ๑๗ เรื่องหมาป่ากับ ลูกแกะ

๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 ขณะ เมื่อหมาป่า กำลัง กินน้ำ อยู่ ที่ ต้น ลำธาร แห่งหนึ่ง
 ๘
 แลเห็น ลูกแกะ เดิน ท้อง น้ำ มาแต่ไกล หมาป่า ตั้งใจว่าจะ
 ๖ ๖ ๕
 จับกินเสีย แต่เมื่อจะกิน ก็คิดว่า จะ ต้อง ทำให้ ลูกแกะ เห็น
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 ความชอบธรรม ของ ตน เสีย ก่อน เมื่อคิด ตั้ง น mind แล้ว ก็
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 กรงเข้าไป ต่ำ ลูกแกะ ว่า “ เอ็ง น ชาติ ชั่ว เอ็ง ถิ่น ด ชย ่างไร
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 จึง มา กวน น ากัน ของ ข้า ไห ชน เป็น ตม ไปต่ง น ” ลูกแกะ
 ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕ ๕
 ตกใจ ร้อง ตอบ ไปโดย ชั่ว ว่า “ ท่าน จะ ว่า ข้าพเจ้า กวน น

กินของท่านให้ชุ่มอย่างไรรู้ถูก เพราะน้ำในลำธารนี้ไหล
จากท่านมายังข้าพเจ้า หากได้ไหลจากข้าพเจ้าไปยังท่าน
ไม่” หมาป่าก็แสลงหาความต่อไปว่า “เขาเถิดถึงเอง
จะไม่ได้ทำนาเช่นฉัน เมื่อปลูกถั่วขึ้นเองก็โตดำกว่าข้า
ฉันหนา” ลูกแกะท้วงขึ้น ร้องตอบไปว่า “พืชไร่เขียวเมื่อ
ปลูกถั่วขึ้น ข้าพเจ้าก็ยังไม่โตเกิดมาเห็นเดือนเห็นตะวัน
เลย” หมาป่าตอบว่า “เขาเถอะนะ ถึงเองไม่ได้ดำข้า
พื่อของเองก็ดำข้าเองมีความผิดเหมือนกัน จะมาต่อ
ลือต่อเถียงกันไปทำไม” ว่าแล้วก็ตะครุบลูกแกะกินเป็น
อาหาร

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า วิสัยพาลย่อมหาเหตุที่จะ
พาลผู้ไม่มีความผิดให้จงได้

นิทานที่ ๑๘ เรื่องหมาไล่เนื้ออายุมาก

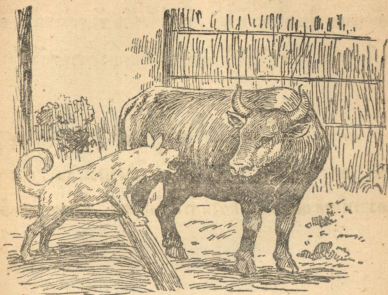

ยังมีหมาไล่เนื้อตัวหนึ่ง เมื่อหนุ่มๆ อยู่ มีกำลังมาก
และเคยไล่ต้อนเนื้อตามเขียงเขาให้เจ้าของเสมอมา ครั้น
ต่อมาหมาตัวนั้นแก่ลง กำลังก็ถอยอ่อนเพลีย อยู่มา
วันหนึ่ง เจ้าของพาหมาตัวนั้นออกไปไล่หมูป่าที่ในป่า พอ
ฉวยคอหมูได้ เขียวก็หักฝั่งจมนอยู่ในเนื้อ หมูหนีรอดไป
ได้ เจ้าของมาทักเขา มีความโกรธ เอาตามหอกเขา
ทิ่ม หมาแฉะจึงร้องขึ้นว่า “ท่านจะมีน้ำใจส่งสารข้าพเจ้า

ข้างเป็นไร ที่หมา รอดพ้นไปได้ทั้งนี้ ใช่ว่าข้าพเจ้าจะ
 แกล้งปล่อยเสีย นน หามได้ ที่แท้ ก็ ด้วย ข้าพเจ้า แก่ ตัว ลง
 พ้น จัง ทาน แวง หมู ไม่ได้ ขอท่าน ได้นึกถึง ความ หลง บ้าง”

นิทาน เรื่อง นี้ สอน ให้ รู้ ว่า ผู้ ใหญ่ แม้ จะ ตง ไทษ ผู้
 น้อย อย่า ถือ แต่ เพียง เท่า ที่ ตา เห็น เป็น ประมาณ ควร จะ
 พิจารณา เหตุ ผล ให้ เห็น ความ จริง เสีย ก่อน จึง ค่อย ทำ ลง ไป

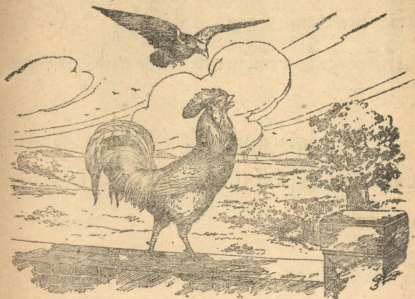
นิทานที่ ๑๙ เรื่องหมาอยู่ในรางหญ้า

หมาตัวหนึ่ง ลงไปนอน อยู่ใน รางหญ้า ของวัว ครั้น
 วัวเข้ามาใน ราง จะ กิน หญ้า หมาตัวนั้น ก็ ลุก ขึ้น โด่ง บี บี
 ได้ ไม่ ให้ วัว เข้า ไป โกล่ ราง วัว นึก แค้น จึง พุด ขึ้น ว่า “ ตเถก
 ตม่น เอง ก็ ไม่ กิน หญ้า แล้ว มน ยัง หวง ห้าม ไม่ ให้ ผู้ ที่
 กิน หญ้า เข้า ไป กิน ด้วย ”

นิทานเรื่องนี้ สอน ให้ รู้ ว่า การ เห็น แต่ แก ได้ ไม่ รู้ จาก
 ประโยชน์ ที่ จะมี แก่ ตัว หรือ ไม่ นั่น ย่อม เป็น การ ที่ ผู้ คน เขา
 ที่ เคย น

นิทานที่ ๒๐ เรื่องไก่แจ้กับเหยี่ยว

ไก่แจ้สองตัว ต่างเถียง กัน ด้วยแทน หากิน ตัวหนึ่ง
ต้องการ จะหา กิน ใน ตานบ้าน แต่ดำพัง ไม่ให้ มีใคร เข้ามา
แย่ง อีก ตัวหนึ่ง ไม่ยอม จึง เกิด ตก กัน ขึ้น ใน มิ ชำ มินาน
ตัว ที่ ไม่ ยอม ถูก คน เหยี่ยว เข้า ที่ หน้า เป็น แผล ลึก จะ ชน ตู
อยู่ ต่อ ไป อีก มิ ไ้ ก็ จำ ต้อง วิ่ง หนี ไป ชุก ช่อน อยู่ ที่ มุม
กำแพง ตัว ที่ ชนะ เมื่อ เห็น ดัง นั้น ก็มี ใจ กำ เหว บิน หนี ไป

กระพือ ปกป้อง คอ ชน เยีย อยู่ บน กำแพง ทันใดนั้น เขียว
 ตัวหนึ่งกำลัง หิว บินผ่าน มา เห็น เขา ก็ เขียว เขา ใกล้เคียง
 ไป กิน ใกล้เคียง แพ เมื่อ ออก มา จาก ที่ ชอน ไม่ แล เห็น ตัว
 ชน ก็ เขียว คุ้ย เขียว หา กิน ใน ตาน บ้าน แต่ ลำพัง ได้ ตาม สบาย

นิทานเรื่องนี้ สอน ให้ รู้ ว่า เมื่อ ทำ การ อะไร ได้
 สมหมาย แล้ว อย่า คำ เวบ ถ้า คำ เวบ นึก มัก มี ภัย มา ถึง ตัว
 ใน ภาย หลัง

นิทานที่ ๒๑ เรื่องหมาจิ้งจอกหางด้วน

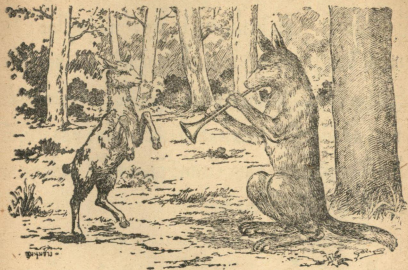

หมาจิ้งจอกตัวหนึ่ง ไปเที่ยวลักไก่ ชาวบ้าน ทางไปติด
กับที่เขาขวางไว้ สำหรับ ตักหมาจิ้งจอก ก็ दिन วันนั้น ทาง ขาด
ตัว รอดไปได้ ขณะเมื่อเดิน กลับไปที่ อยู่ หมา หอน ระวัง
ถึง ที่ ตัว หาง ด้วน ก็ นึก สะอาย กลับ เห็น ว่า ถ้า ตาย เสีย
เมื่อ ติด กับ ยิง จะ ดี กว่า อยู่ แต่ เมื่อ จำ จะ ต้อง มี ชีวิต อยู่ ตกลง
ก็ จำ จะ ต้อง หา เพื่อน ที่ หาง ด้วน อย่าง เดียว กัน ใ้ มาก ๆ
ความ อุต สุน ใจ จะ ลด หย่อน ลง คิด แล้ว จึง เรียก บรรดา
เพื่อน หมาจิ้งจอก มา รวม กัน อยู่ ใน ที่ แห่ง หนึ่ง แล้ว ประกาศ

ว่า “นิแนะท่านทั้งหลาย เรามีเรื่องสำคัญที่จะเล่าให้ท่าน
ฟัง ทางนั้นเป็นของรุงรังน่าเกลียดน่าชังมาก ข้าจะใช้
ประโยชน์อะไรก็ไม่ได้ เมื่อเราตรองเห็นดังนี้ จึงไปตัด
เสีย ทำให้เดินคล่องแคล่วประเปรียว แลดูรูปโฉมงดงาม
ขึ้นอีกเป็นอันมาก เรามานึกๆ ดูก็ประหลาดใจว่า หมา
จึงจอกจำพวกเราก็มีมานานแล้ว เหตุไรจึงไม่มีใครนึก
สะดุดใจขึ้นบ้างว่าทางเป็นของรุงรังและน่าเกลียด นี่เป็น
เคราะห์ดีของท่านทั้งหลายนักหนา ที่เรามาคิดเห็นขึ้นได้
ก่อน ถ้าพวกท่านทั้งหลาย อยากจะได้ความสุขอย่างเรา
บ้าง ก็จงพากันไปตัดทางเสียให้หมดทุกๆ ตัว” พอ
หมาจึงจอกทางด่วนพูดขาดคำลง หมาจึงจอกตัวหนึ่งได้
เรื่องทางหมาตัวนั้นไปติดกับ จึงเล่าเรื่องที่จริงให้ฝูง
หมาจึงจอกทราบทั่วกัน แล้วเลยเถยว่า “ทางของเรา
ทำให้งอก ออกมาเสียอย่างเต็มใจได้ ก่อนเกิด อย่ามาสอน
ให้เราไปตัด ลุ่น ตามอย่างเจ้าเลย”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า
จะเอาความสุขของตัว
ไปหลอกเพื่อนว่าเป็นความดีนั้น
เขารู้ทันก็จะกลับขาย
หน้าเสียยิ่งกว่าบอกเขาเสียตามจริง

นิทานที่ ๒๒ เรื่องลูกแพะกับหมาป่า

ลูกแพะ ตัวหนึ่ง เดินไปเที่ยวหากิน แต่ล้าพั้ง ไปพบ
หมาป่าเจ้าที่กลางทาง หมาป่าจึง ออกไล่กวดจะจับกินเสีย
เมื่อลูกแพะ เห็น จวน ตัว จะวิ่งหนี ไหนไปไม่พ้น และจะหา
ที่พึ่งที่ไหน ก็ไม่ได้ อีกแล้ว จึง แกล้ง ทำเป็นใจดี แจ้งใจ
ร้องไปแก่หมาป่าว่า “นี่แน่ะ ท่าน ไหนๆ ข้าพเจ้าก็ จะ
หนีไม่พ้น จำจะต้องเป็นเหยื่อ ของ ท่าน อยู่แล้ว ข้าพเจ้า
จะ รด พัง เสีย ปีให้ เพราะ จับใจ สักหน่อยเถิด” หมาป่าได้

ฟัง ตัง นน ก็ ตามใจ คว้า ปโต แลว ลูก ชน นึง ของ ๕ ๕ เป้า ให้
 ฟัง อยู่ ที่ ข้าง กอน หิน ส่วน ลูก แพร่ ก็ ลูก ชน เตน สอง ข้าง ให้
 เข้า กับ เสียง ปี ทัน โดน นั้น หมา ได้ เนื้อ ตัว หนึ่ง อยู่ โกลั ๕ ได้
 ยืน เสียง จิ้ง มา ตู พบ หมา ป่า เข้า ก็ ได้ กวด ไป ขณะ เมื่อ
 หมา ป่า จะ จิ้ง หนี หมา ป่า ร้อง ไป แก่ ลูก แพร่ ว่า “สมควร แลว
 ที่ เรา จะ ต้อง จิ้ง หนี เพราะ เรา ก็ เป็น แต่ เพียง หมา ป่า ผู้ มี
 หน้ ๕ ๕ ทา ท จะ ทำ หอน และ จบ สัตว กิน เถา นั้น แลว ยัง จะ
 เฉยช หน้ มา เป้า ปี กับ เขา ด้วย”

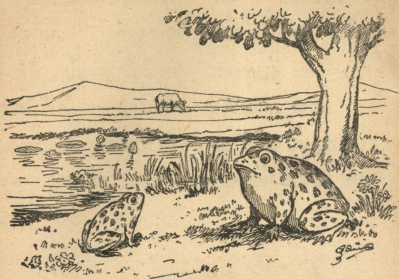
นิทาน เรื่อง นี้ สอน ให้ รู้ ว่า การ หมก มุ่น เขา เป็น ชั่ว
 ใน สิ่ง ซึ่ง ไม่ ใช่ หน้ ทา ท ของ ตน จะ ต้อง กระทำ ย่อม เป็น เหตุ
 ให้ เสีย ประโยชน์ แก่ ตน ได้

นิทานที่ ๒๓ เรื่องหมาจิ้งจอกกับเม่น

หมาจิ้งจอกตัวหนึ่ง กำลัง ระวัง น้ำจืด หอบ มา แต่ไกล
มา เห็น ลำธาร ขวาง หน้า อยู่ ไม่ทัน พิจารณาว่า น้ำ กำลัง
ไหล เต็มว ก็ กระโจน ลง ไป จะ กิน น้ำ กระแสน้ำ ใน ลำธาร
นั้น จึง พัด เอา หมาจิ้งจอก ลอย ไป ติด อยู่ ใน ซอก หิน แห่ง หนึ่ง
ซึ่งเป็น ที่ สูง ชัน หมา จะ ปั่น ขน ไป ไม่ ได้ ก็ เกาะ ก้อน หิน
นั้น อยู่ แต่ พอ ไม่ ให้ จม น้ำ ตาย ฝ่าย ตัว เหลือบ ผุ่ง หนึ่ง ได้
กลิ่น หมาจิ้งจอก ก็ มา ตอม กัด กิน เลือด กลุ่ม อยู่ ใน ขณะ
นั้น เม่น ตัว หนึ่ง ลง มา จาก ป่า จะ กิน น้ำ พอ แล เห็น หมา
จิ้งจอก ก็ นึก สม เพศ จึง ร้อง ไป ว่า “ ตัว เหลือบ ตอม กัด ท่าน
อยู่ ออก เป็น กลุ่ม ทำไม จึง นั่ง ทน อยู่ ได้ เรา จะ ลง ไป ช่วย
กัด ให้ จะ เอว หรือ ไม่ ” หมาจิ้งจอก ได้ ฟัง ก็ ตอบ ไป แก่
เม่น ว่า “ อย่า เลย ท่าน เอ๊ย เหลือบ ผุ่ง น มั่น กิน เลือด เรา
ชม ทุก ตัว แลว ถึง มั่น จะ ตอม เรา ต่อ ไป มั่น ก็ เป็น แต่ ตอม
อยู่ เปล่า ๆ จะ กัด กิน เลือด เรา อีก มิ ได้ ถ้า ท่าน ได้
เหลือบ ผุ่ง น ไป เสีย เหลือบ ผุ่ง อื่น ที่ ยัง หิว ก็ จะ พา กัน มา
กัด กิน เลือด เรา แทน เหลือบ ผุ่ง น อื่น ”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ถึงเราได้รับความทุกข์
 ช้อย่างเพียงใด การที่จะคิดหลีกเลี่ยงความทุกข์นั้น ควร
 พิจารณาเสียก่อน บางทีหลีกเลี่ยงความทุกข์น้อย จะถูกความ
 ทุกข์ใหญ่ อย่าให้เป็นได้เช่นนั้น

นิทานที่ ๒๕ เรื่องอิงอ่างกับวัว

วัวตัวหนึ่งเที่ยวและเล็มหญ้ากินอยู่ตามชายทุ่ง ขณะเมื่อ
เดินเลียบไป ตามริมคู เผอิญย่างเท้าไปเหยียบ ลูก อึ่ง อ่าง
ควอก หนึ่ง ตาย เกือบ หมด เหลือ อยู่ แต่ ตัวเดียว ครั้น แม่
อึ่งอ่าง กลับ มา จาก หากิน ลูก อึ่งอ่าง จึง เล่า เรื่อง ให้ แม่ ฟัง
ว่า “แม่ แม่ เมื่อ ตะ ก็น มี สัตว์ อะไร ตัว หนึ่ง ใหญ่ ไต
จริง ๆ มา เหยียบ ลูก ของ แม่ ตาย หมด รอด อยู่ แต่ ตัว หนึ่ง
เดียว เท่านั้น” แม่ ถาม ว่า “สัตว์ อะไร จึง ใหญ่ นั ก หนา

ใหญ่เท่านี้โตใหม่” ว่าแล้วก็พองตัวจน ลูกตอบว่า “มัน
ใหญ่กว่านั้นอีกแม่” แม่จึงอ้าง ก็พองตัวจน อีก แล้ว
ถามลูกว่า “เท่านี้โตใหม่” ลูกตอบว่า “นั่นก็ยังโต
ไม่ได้ครึ่งตัวของมันเลยแม่” แม่ได้ฟังดังนั้น มีความ
ขี้ใจน้อย นึกอยู่แต่ในใจว่า ไฉนตนจะทำให้ตัวโตเท่า
เทียมสัตว์ใหญ่นั่นไม่ได้ เมื่อคิดดังนั้นแล้ว ก็ค่อยๆ เบ่ง
ให้ตัวพองขึ้นทีละน้อยๆ จนเกินขนาด ต้องแตกตายอยู่
กับที่

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การทะนงตัวอยากจะ
ทำเทียมผู้ที่สูงกว่าตัว ด้วยอุปนิสัยผิด ขวรมตา ย่อม
เกิด ความเสียหายแก่ตนเอง

นิทานที่ ๒๕ เรื่องลูกปู่กับแม่ปู่

วันหนึ่งเวลาน้ำลง งวด ปู่สองตัวแม่ลูกพากันได้
ลงไปหากินตามชายเลน ขณะเมื่อไต่ไปนั้น ลูกเดินหน้า
แม่เดินหลัง ตาแม่จับอยู่ที่ลูก พอไต่ไปได้สักหน่อย แม่
ก็ร้องบอกไปแก่ลูกว่า “นั่นทำไมเจ้าจึงเดินงุ่มง่าม
ซัดไปเซมาตั้งนั้น จะเดินให้ตรงๆ ทางไม่ได้ หรือ จะได้
ไปถึงที่หากินเสียเร็วๆ มัวเดินคดไปคดมาเช่นนั้น น้า
ก็จะขึ้นมาเสียก่อนเราไปถึงที่” ลูกปู่จึงย้อนถามมาว่า
“แม่จะให้เดินให้ตรงทางนั้น เดินอย่างไรฉันก็ยังไม่รู้
แม่ลองเดินให้ฉันดูสักที” แม่ปู่ก็เดินตรงไม่ได้ ด้วย
วิสัยปู่ยอมเดินคดไปคดมาเป็นธรรมดา แต่หากแม่ปู่ไม่
รู้สักตัวเอง

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การที่จะสั่งสอนผู้อื่นให้ทำ
อย่างใดนั้น เราทำอย่างนั้นได้เองจึงควรสอนผู้อื่น

นิทานที่ ๒๖ เรื่องพวกหนูประชุมปรึกษากัน

ยังมี หนู ฝูงหนึ่ง ถูก แมว รบกวณ อยู่เสมอ เป็น นิจ จะ
ออกไปเที่ยวหา กิน ใน ที่ ไต ก็ ให้ ครั้น คร้าม แมว ตัว นั้น เป็น
กำลัง ถึง แก่ พา กัน อด อาหาร ชุก ช้อน อยู่ แต่ ใน รัง หนู
จึง นัด ประชุม พิจารณา กัน ถึง ว่า จะ ทำ อย่าง ไร ดี ที่ จะ หลบ หลีก
ให้ พ้น แมว ไป ได้ หนู ต่าง ตัว ต่าง ก็ คิด เห็น แปลก ๆ กัน
แต่ ก็ ไม่ ตก ลง กัน ได้ เป็น เต็ม ชาติ ว่า จะ ทำ อย่าง ไร ดี ใน ที่
สุดท้าย หนู ตัว หนึ่ง ออก ความ เห็น ชน ว่า ควร จะ เอา ลูก พรวน
ไป ผูก คอ แมว ใจ เดียว เมื่อ แมว มา หนู จะ ได้ ไต่ ยืน เสีย ลูก
พรวน แต่ ไกล พอ มี เวลา จัง หน แมว หน หนู ทั้ง หลาย ก็ พา
กัน เห็น ดี ตก ลง จะ ทำ ตาม คำ แนะนำ ของ ลูก หน นั้น ไต
นน หนู แก่ ตัว หนึ่ง พง อยู่ จึง กล่าว ชน ว่า “ ทว่า ตัง นน
เรา ก็ เห็น ชอบ ด้วย แต่ เรา อยาก จะ ขอ ถาม สัก คำ ว่า หนู
ตัว ไหน จะ เป็น ผู้ รับ อาสา เอา ลูก พรวน ไป ผูก คอ แมว ”

นิทาน เรื่อง น สอน ให้ วิชา ว่า การ พุด พล่อย ๆ แต่ ปาก
ถึง แม้ ว่า จะ เป็น ความ เห็น ดี พิเศษ สัก ปาน ไต แต่ ถ้า ทำ
ไม่ได้ จริง ๆ ถึง พุด แล้ว ก็ หา ประโยชน์ ไร มิ ได้

นิทานที่ ๒๗ เรื่องนกอินทรีกับหมาจิ้งจอก

นกอินทรี คู่หนึ่ง ทำรัง อยู่บน ยอดไม้ มี หมาจิ้งจอก
ตัวหนึ่ง ออกลูก อยู่ในโพรงโคน ต้นไม้ ต้นเดียวกัน นั้น วัน
หนึ่งเวลา หมาจิ้งจอกไปเที่ยว หา กิน ทนทางไกล ทั้ง ลูกไว้
ในโพรงไม้ แต่ลำพัง นกอินทรี บิน ลง มา เชี่ยวเอา ลูกหมา
จิ้งจอก ขึ้นไปไว้ บนรัง ตัวหนึ่ง หมายถึงจะเอาไปให้ลูกของ
ตัวมัน หมาจิ้งจอกกลับมา เห็นลูกหายไป และได้ยินเสียง
ร้องอยู่บนยอดไม้ ก็รู้ว่านกอินทรีลักเอาไป จึงออกมา
ตะเกียก ตะกาย โคน ต้นไม้ ร้อง อ่อน วอน ขอให้ นกอินทรี
ส่ง ลูกกลับคืน มาให้ แก่ตน ฝ่าย ข้าง นกอินทรี ถือ ว่า ตัว
อยู่บนยอดไม้ สูง หมาจิ้งจอกจะ ทำ อันตราย แก่ ตนมิได้ ก็
พูดจาโอหัง ถ้าวร้าว ไม่ ยอมคืน ลูกให้ แก่หมาจิ้งจอก หมา
จิ้งจอก มี ความโกรธ คิดผูก พยาบาท จึงไปคาบ เอาศพ ที่
ชาวป่าเขา ขุดทิ้งไว้ มา รวมไว้ รัง นกอินทรี นกอินทรีได้
โอไฟ ร้อน กตัวรัง และ ลูก ของตน จะ เป็น อันตรายไหม
เกรียมไป ก็ต้อง ยอม รับ ผิด แก่ หมาจิ้งจอก แล้วก็นำลูกให้
โดยดี

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ถ้าตนเป็นผู้ใหญ่ก็อย่า
 รังแกผู้น้อย เพราะถ้าผู้น้อยมีความโกรธคิดผูกพยาบาท
 ขึ้นมาบ้าง ก็อาจจะให้ร้ายแก่ตนได้

นิทานที่ ๒๔ เรื่องชาวสวนกับลูก

ชาวสวนผู้หนึ่ง เมื่อจะตาย อยากจะสอนลูก
ของตนให้รู้จักการทำสวน จะได้ดำรงวงศ์ตระกูลของตน
ต่อไป จึงเรียกลูกเขามา นั่งพร้อมหน้ากัน แล้ว
กล่าว “นั่นแหละ เจ้าทั้งหลาย พ่อ ก็ จะ สิ้น สิ้น หาย ใจ อยู่
แล้ว ทวพยสมบัติที่พ่อจะให้เจ้านั้น อยู่ในสวนหลังบ้าน
เราทั้งนั้น” พ่อจึงตบนั้นแล้ว ชาวสวนก็สนใจ ครั้น
ปลงศพพ่อเสร็จลง พวกลูกจำคำที่พ่อสั่งได้ สำคัญว่า
พ่อเอาทวพยฝังไว้ในสวน จึงเอาจอบเสียมไปเที่ยวขุด
พรวนดิน ค้นหาทวพยจนทั่ว ก็ไม่พบทวพย ครั้นอยู่มา
ต้นไม้ที่ในสวนนั้น ครั้นเมื่อต้นชยขึ้น และได้เลื้อยขึ้น
เขาไถ่ขึ้นมาจากทองร้องเป็นปโยชนต์ ก็แตกกิ่งก้าน
สาขางอกงามขึ้นโดยรวดเร็ว เมื่อถึงฤดูก็มีลูกตก เหล่า
ลูกเจ้าของสวน ก็ขายได้เงินทองขึ้นกว่าปีก่อนๆ อีกหลาย
เท่า

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ถึงคนโง่ ถ้ามีความ
เพียร ก็ย่อมได้รบผลอันดี

นิทานที่ ๒๙ เรื่องท้องกับตัว

ครึ่งหนึ่ง ส่วนต่างๆ ของร่างกาย มีมือ ปาก และฟัน
เป็นต้น เกิดถึง เคียง เกียง งอน กัน ขึ้น กับ ท้อง ส่วนเหล่านี้นหาความว่า ท้อง ไม่ ได้ ทำ การ งาน อะไร นิ่ง อยู่ เฉยๆ คอย แต่ ท จะ อิ่ม เท่านั้น แต่ ส่วน มือ ต้น ท้อง ทำ การ งาน ต่างๆ เห็น ตเห็น อ้อย แม้ ปาก ก็ ต้อง เคี้ยว อาหาร สำหรับ แต่ จะ ให้ ท้อง อิ่ม ส่วน เหล่า นี้ เกิด อีจฉา ท้อง ขึ้น มา จึง พา กัน นิ่ง เฉยเสีย มือ ก็ ไม่ หยิบ ของ ส่ง เข้า ปาก ปาก ก็ ไม่ อม อาหาร ไว้ และ ฟัน ก็ ไม่ เคี้ยว ด้วย ท้อง จะ แก่ ถึง ทรมาณ ท้อง ให้ อืด อายาก ใน ไม่ ช้า ร่างกาย ของ คน ผู้ นั้น ก็ ชิบชอม ไป ส่วน ที่ คบ คิด กัน แก่ ถึง ท้อง ก็ พา กัน อ่อนเพลีย ภาระ วน วน วน ไป ตาม กัน จึง ไตร่ ตำนึก ว่า ตัว ผิด เพราะ ส่วน ใน ร่างกาย ทุกๆ ส่วน ต้อง อาศัย กัน จะ แยก กัน มิ ได้ ถ้า แยก กัน เสีย แลว ก็ ต่าง ถึง ความ ลำบาก เสีย หาย ไป ด้วย กัน

นิทาน เรื่อง นี้ สอน ให้ รู้ ว่า ก็ จักร วัตร อัน ไต ท้อง ช่วย กัน ทำ หลาย คน ถ้า คน เหล่า นั้น เกียง แย่ง ไม่ ประองตอง ช่วย เหลือ กัน และ กัน ปลดปล่อย ให้ เสีย การ ก็ เสีย ประโยชน์ ของ คน เหล่า นั้น ด้วย กัน ทุก คน

นิทานที่ ๓๐ เรื่องเทพารักษ์กับคนตัดไม้

ยังมีชาวป่าคนหนึ่ง ขณะที่ตัดต้นไม้ ชะรอยมีลำธาร
ทำขวานหลุดมือ พลัดตกจมหายลงไปใต้น้ำ ตัวเป็นคน
ว้าวน้ำไม่เย็น ครั้นจะลงไปงมก็กลัวจมน้ำตาย ไม่รู้
จะทำประการใดก็ลงนั่งทอดเขวร้องไห้อยู่ริมลำธารนั้น
เทพารักษ์ที่เป็นผู้รักษาลำธาร มีความสงสาร จึงมาปลอบ
โยนเอาใจให้หยุดร้องไห้ แล้วก็ลงไปงมหาขวานทอง
ขึ้นมาส่งให้เต็มหนึ่ง ชายผู้นั้นเห็นว่าไม่ใช่ขวานของตน

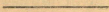
ก็ไม่รับเอา จึงบอกไปแก่เทพารักษ์ว่า “ขวาน ของ ข้าพเจ้า
 ไม่ใช่เล่น” เทพารักษ์ กว้าง ขวาน นั้น เสีย ลงไปงมให้ใหม่
 คราวนั้น เทพารักษ์ ถอดเอา ขวาน เงิน ขึ้น มา ส่งให้ ชายผู้นั้น
 ก็ไม่รับอีก ยืนยันว่าไม่ใช่ขวานของตน อยู่ นั้นเอง คราวนี้
 เทพารักษ์ งมเอา ขวาน เหล็ก เล่นมุก ตก ผ่าน นั้น ขึ้น มาให้ ชาย
 ผู้นั้นก็ใจ ยกมือขึ้นไหว้แล้วรับเอา เทพารักษ์ เห็น ชาย
 ผู้นั้น เป็น คน ซื่อสัตย์ จึงเลยยก ขวาน เงิน และ ขวาน ทอง ทั้ง
 สอง เล่นมุกให้ด้วย

เมื่อชายผู้นั้น กลับบ้าน เพื่อนบ้าน โกล่ เคียงไต่ ร
 เรืองที่ไต่ ขวานเงิน ขวานทอง เพราะขวาน ตกน้ำ ก็พากัน
 เล่าลือต่อๆ กันไป ยังมีชายอีกคนหนึ่ง ซึ่งเป็น สหาย
 ของ ชายสัตย์ ซื่อผู้นั้น เมื่อได้ทราบข่าวเล่าลือ นึกอยาก
 จะใคร่ได้ ขวาน เงิน ขวาน ทอง บ้าง จึงฉวย ขวาน ของ ตน
 เข้าป่าไปที่ข้างลำธารนั้น ทำที่ตั้งว่าตกไม้ แล้วก็เหวี่ยง
 ขวาน ลงไปในน้ำ แกล้งทำเป็นนั่งร้องไห้ คร่ำครวญ อยู่
 ข้างลำธาร ในมิช้านาน เทพารักษ์ องค์นั้น ก็ มา ปลอบโยน
 ดังเช่นที่ ทำกับ ชายผู้นั้นก่อน แล้วก็ลงไปดำเอา
 ขวาน ทอง ขึ้น มายื่นให้ ถามว่า “นี่ ขวาน ของ เจ้าหรือ

มิใช่” ชายผู้นั้นแลเห็นขวานทองก็ดีใจ รีบตะลึงตระถัน
 รีบว่าเป็นขวานเล่มที่ตนทำตกไว้ในทันที เทพารักษ์จึง
 ว่า “เมื่อเจ้ารักจะประพฤติเป็นคนไม่ซื่อสัตย์ จงรีบ
 นึกอย่าเอาขวานทองเล่มนี้เลย ถึงขวานเล่มที่ทำตก
 นานา ก็จะไม่มให้ด้วยเหมือนกัน” พอว่าดังนั้นแล้ว
 เทพารักษ์ก็หายไป กับทั้งขวานทอง เหลือแต่ชายผู้นั้นนั่ง
 แลตะลึงอยู่คนเดียว

* * *

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า หาประโยชน์ด้วยความ
 ซื่อสัตย์แน่นอน ดีกว่าหาด้วยความเท็จ

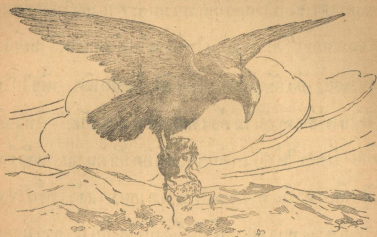

นิทานที่ ๓๑ เรื่องนายพรานกับไก่ฟ้า

นายพรานผู้หนึ่ง เขาเข้าไปตั้งตักนกไว้ที่กลางป่า
แล้วก็กลับมาแอบข้างพุ่มไม้ คอยอยู่จนกว่าจะติดนก
ในเวลานั้นมีไก่ฟ้าตัวหนึ่งบินผ่านมา เห็นเมล็ดข้าวที่นาย
พรานโปรยล่อไว้ จึงตกลงมาจิกกินจนล่องเข้าไปติดข้าง
จะตั้น รนสีกเท่าใดก็ไม่หลุด เมื่อนายพรานเห็นดังนั้น
ก็รีบวิ่งไปปลดตาข่ายแล้วจับนกมาอุ้มไว้ นกมีความกลัว
จนตัวสั่น ร้องวิงวอนขอให้ปล่อยตนไป แล้วสัญญาว่า
ถ้าปล่อยให้รอดชีวิตไปแล้ว จะไปล่อลวงพวกเพื่อนให้มา
ติดตาข่ายอีกเป็นอันมาก นายพรานได้ยินดังนั้น จึงกล่าว
แก่ไก่ฟ้าว่า “ผู้ใดคิดจนถึงแก่จะล่อลวงพวกเพื่อนให้
มาติดตาข่ายเพื่อจะเอาชีวิตของตนรอดอยู่แต่ผู้เดียว เช่น
นี้ ไม่ควรจะมีชีวิตอยู่ให้หนักแผ่นดิน เราจะต้องจับ
เชือดคอเจ้าให้ตายเสียในบัดนี้”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ผู้ที่คิดให้ร้ายแก่เพื่อน
เพื่อประโยชน์ของตนเองฝ่ายเดียว ย่อมเป็นความเสียหาย
แก่ตนเองยิ่ง

นิทานที่ ๓๒ เรื่องหนูกบกับเหยี่ยว

หนูกบหนึ่งตัวหาถิ่นอยู่ตามท้องนา ไปพบกับ
 ตัวหนึ่งทรมานของ ไปคืนเคยชอบพอกันจนทั้งสองสัตว์
 ต่างสัญญาว่าจะเป็นเกลอกันไป แต่นั่นมันก็ไปเที่ยว
 หาถิ่นด้วยกันทุกๆ เวลาเช้าเวลาเย็น อยู่มาวันหนึ่งกบ
 พุดแก่หนูกว่า “นิแนะ เจ้าเพื่อนยาก เดี๋ยวกับข้าก็โตชอบ
 รักสนิทสนมกันแล้ว ข้าก็เห็นใจเฝ้าแล้วว่าเป็นผู้ทวิ

คบได้ แต่มีข้อรำคาญอยู่ อย่างหนึ่ง ที่เองกับข้าจะไป
เที่ยวหา กิน ไกล ๆ ด้วยกัน ไม่ใคร่สะดวก เพราะข้าเป็น
สัตว์เดินช้า เื่อง เป็น สัตว์เดินเร็ว มักจะตาม เื่อง ไม่ใคร่ทัน ”
หนุ จึงถามว่า “จะทำอย่างไร จึงจะไป ด้วยกันได้ ” กับจึงว่า
“อย่าเลย เื่อง กับข้า มาผูก ต้น ตัด กัน เสียเถิด เพื่อไปไหน
จะได้ไป พร้อม ๆ กัน ไม่ต้องพลัดพรากจากกัน ” หนุ เห็น
ดีด้วย ก็ยอมให้ กับผูก ต้น ของ ตัว ตัด กับ ตน กับ แล้ว ก็ พา
กันไป เที่ยว หา กิน ห่าง ออกไป กว่า ที่ เคย มา แล้ว ครั้น ไป พบ
บึงใหญ่ ขวาง หน้า อยู่ น้ำใน บึง นั้นใส เห็น น้ำ อาบ น้ำ ว่าย
เล่น ฝ่าย ข้า กับ มีความ เบิกบานใจ ไม่ทันนึก ถึง ที่ ตัว
ผูก ต้น ตัด อยู่ กับ หนุ ก็ กระโดด ลง ไป แหก กว้าง ดำ เล่น เพลิน
อยู่ ส่วน หนุ ซึ่งเป็น สัตว์บก ไม่ชำนาญ ในการ ว่าย น้ำ
เมื่อ ต้อง ลง ไป ลอยคอ ตะเกียกตะกาย อยู่ใน บึง เพราะ เชือก
ผูก ตัด อยู่ กับ เพื่อน เช่น นั้น ไม่ช้าก็ อ่อนกำลัง ลง เลย ขาด
ใจ ตาย ลอย น้ำ อยู่ ใน ขณะ นั้น มีเหยี่ยว ตัวหนึ่ง เทียวบิน
ร่อน หา อาหาร กิน อยู่ ตาม แถบ นั้น ครั้น แล ลง มา เห็น หนุ ตาย

ตอยน้ำ ก็ตกลงมาโดยเขาไปกิน กบที่กำลังดำน้ำเล่น
 เพลินอยู่ ก็พลอยติดเชือกขึ้นไปเป็นเหยื่อของเหี่ยวด้วย
 อีกตัวหนึ่ง

* * *

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การที่เห็นแต่แก่ความ
 สนุกเพลิดเพลิน ของตัวเองฝ่ายเดียว ไม่นึกถึงความทุกข์
 ของผู้อื่นบ้าง ย่อมกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ตนได้

—————

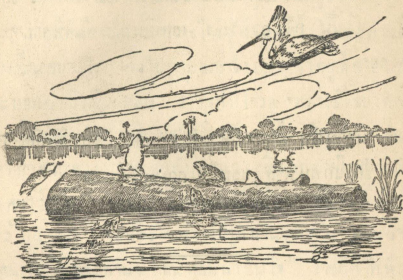
นิทานที่ ๓๓ เรื่องราชสีห์ชั้นสุดรลมหายใจ

ราชสีห์ตัวหนึ่ง อยากจะใคร่รู้ว่าลมหายใจของตัวมัน
ก่ดินเป็นอย่างไร จึงไปตามแกะซึ่งกินหญ้าอยู่ที่ชายป่า
แกะบอกว่ามันก่ดินเหมือน ราชสีห์ก็โกรธ ตรงเข้าฆ่าแกะ
แกะนั้นตาย ครั้นเดินต่อไปอีกสักหน่อย ราชสีห์ไปพบ
หมาป่าสวนทางมา ราชสีห์ก็ถามถึงก่ดินลมหายใจของตน
แก่หมาป่าอีก หมาป่ามีความครั้นคร้ามกลัวราชสีห์จะ
ทำร้ายแก่ตน จึงแข็งใจเข้ามาสู้กับราชสีห์ ตบตีแล้วตอบว่า
“ลมหายใจของท่านมีก่ดินหอมน่าชื่นใจ” ราชสีห์ได้ฟัง
ดังนั้นจึงรู้ว่าหมาป่าแกล้งพูดขยอต่อลวงตัว เพื่อให้
ชอบ ก็มีความโกรธแค้น ตรงเข้าตบกัดฟัดเหวี่ยงจน
หมาป่าตายอีก คราวนั้นราชสีห์ไปพบหมาจิ้งจอก ก็บอก
ให้หมาจิ้งจอกตรวจลมหายใจของตนดังที่ให้สัตว์ทั้งสอง
ตรวจมาแล้ว หมาจิ้งจอกรู้ว่าราชสีห์ไม่ชอบให้ใคร
ขยอ กับที่จะบอกไปตามจริง ก็กลัวจะหาความว่า
ดูหมิ่น จึงพูดตบตีความเสียว่า “เวลานี้ข้าพเจ้ากำลัง
เป็นหวัดคัดจมูกอยู่ ถึงจะเข้าไปดมลมหายใจของท่าน

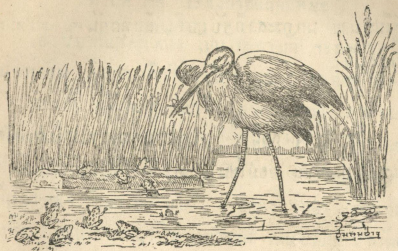
สักเท่าไร ๆ ก็คงจะไม่รู้ สักกัณฑ์ใด เพราะฉะนั้น ขอให้
ท่านไปตามผู้ที่จะพบต่อไปข้างหน้านั้นเถิด” ราชสีห์
ได้ฟังดังนั้น ก็ไม่ว่าอะไร เลยเดินผ่านพ้นไปจากหมา
จิ้งจอก

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การรู้จักหลีกเลี่ยงไม่
เกี่ยวข้องกับคนพาล ย่อมเป็นคุณแก่ตัวมาก

นิทานที่ ๓๔ เรื่องกบเลือกนาย

ยังมี กบฝูงหนึ่ง อาศัย อยู่ใน บึงใหญ่ อยู่ มา กบ
ฝูงนั้น อยากจะหานายไว้คุ้มครองป้องกันตัว จึงไปร้อง
ทุกข์แก่ เทวดา ขอให้หานายส่งมาให้ ฝ่าย ข้าง เทวดา
เมื่อได้ เห็น ความโง่เขลา ของ กบ ก็ หง โชนไม่ ท่อนใหญ่
ลงไป ใน บึง ได้ ยิง ตี สะท้าน และ น้ำ กระเพื่อม เป็น ระลอก
ทำให้ พวก กบ ตื่น ตกใจ เป็น อลหม่าน เมื่อ ได้ ยิง ลง บึง แล้ว
มี กบ กลัว ตัว หนึ่ง ว่า ยิง น้ำ เข้า ไป มอง ดู เห็น ขอนไม้ ตอ ย่น

อยู่ก็ดีใจ กลับออกมาบอกเพื่อนว่า เทวดาส่ง นายลงมา
ให้แล้ว กบเหล่านั้น ในชั้นแรกก็ยังไม่กล้าจะ
เข้าไปใกล้ ขอนไม้ นัก ครั้นภายหลังก็เจนเข้าทุกที่
จนพากันเข้าไป ปั่น ป่าย อาศัยเกาะ นั่ง นอนบน ขอนไม้ ได้
ความสุขสบาย อยู่มา มี ช้าง มี นาน กบฝูงนี้เกิดความ
เบื่อหน่าย เห็นว่า ขอนไม้ ได้แต่ลอยน้ำ อยู่เฉยๆ ไม่สามารถ
ที่จะแผ่อำนาจในการคุ้มครองตนได้อย่างไร จึงพากันไป
ร้องแก่ เทวดา ขอเปลี่ยน นายให้แก่ตนใหม่ ให้ มีฤทธิ์เดช

ให้มาก ฝ่ายเทวดาจิตใจขึ้นมา จึงปล่อยนกกระสาลงมา
ให้เป็นนาย นกกระสาที่จับกินเสียทุกวัน ๆ จนหมด
กบฝูงนั้น

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความทะเยอทะยาน ช่างได้
ไม่รู้จักประมาณ ย่อมเป็นการหาภัยใส่ตัวเอง

นิทานที่ ๓๕ เรื่องยายแก่กับหมอ

ยังมียายแก่คนหนึ่ง เป็นโรคตามัว จะมองดูอะไร
ไม่ใคร่เห็น จึงวานเด็กให้ไปหาหมอยาที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน
เดียวกัน เมื่อพบหมอแก่จึงพูดแก่หมอว่า “ท่านหมอยา
อันนี้มืดไป ถ้าท่านช่วยรักษาให้เห็นได้ดังเก่า ฉันจะ
ให้เงินค่ารักษาแก่ท่านให้พอแก่ใจ” หมอตรวจดูนัยน์ตา
เห็นว่าพอจะรักษาให้หายได้ ก็ยอมรับรักษา ครั้นวัน
รุ่งขึ้น หมอเอายามาที่บ้านยายแก่ เห็นยายแก่มีทรพ
สังของมาก จึงนึกในใจว่า ถ้าตายายแก่มืดอยู่อย่างนี้
เราจะหยิบฉวยอะไรไปก็จะได้ไม่เห็น เราอย่ารักษาให้แ
หายเร็วเลย หยิบเอาของของแก่เสียให้หมด ก่อนเกิด เมื่อ
ของหมดแล้ว เราจึงจะรักษาให้หาย แต่วันนั้นเป็นต้นมา
หมอก็เอายาที่ไม่ถูกกับโรคมา หยอกให้ยายแก่ทุกเวลาเข้า
เวลาเย็น แต่เมื่อเขาจะกลับไป ก็ฉวยเอาของของยายแก่
เป็นต้นว่า ขัน น้ำพาน รอง ขวด ไห หีบ ถาด ถ้วย ชาม และ
เครื่องใช้สอยต่างๆ คิดมือไปด้วยวันละสิ่งสองสิ่งจนหมด
ครั้นเมื่อของหมดแล้ว ตาหมอก็เอายาขนานที่ถูกต้องกับโรค
หยอกตายายแก่ ไม่เข้ายายแก่ก็หาย แลเห็นได้เป็นปกติ

แล้ว หมอจึง ทวงเงิน ที่ ยาย แก่ บน ไว้ ยาย แก่ รู้ ว่า หมอ ลัก
 ของ ไป หมด แล้ว ก็ ไม่ ยอม ให้ ค่า รักษา จึง เกิด โต้เถียง
 กัน จน ถึง แก่ ไป พ้อง ร้อง กัน ยัง โรง ศาล เมื่อ ทลาการ
 ชัก ตาม ยาย แก่ ให้ การ ว่า “เมื่อ ครั้ง ตา ชื่อนี้ ยัง ดี ๆ อยู่
 ทรัพย์สิน ของ ของ ชื่อนี้ มี มาก ชื่อนี้ แล เห็น ของ ใน บ้าน เรือน
 ได้ ทุก สิ่ง ทุก อย่าง ครั้น เมื่อ ตาม ด้ มัว ลง แล ไม่ เห็น อะไร
 จึง ได้ ไป หา หมอ คน นี้ มา รักษา และ หมอ ยัง รักษา ชื่อนี้ ไม่
 หาย เหมือน แต่ ก่อน ตา ชื่อนี้ ยัง ไม่ แล เห็น ทรัพย์สิน ของ
 ใน บ้าน เรือน เหมือน ดัง แต่ ก่อน หมอ จะ มา เรียก เอา ค่า
 รักษา ตา ของ ชื่อนี้ ตาม สัญญา อย่างไร ได้”

นิทาน เรื่อง นี้ สอน ให้ รู้ ว่า การ รู้ มาก และ เห็น แต่ แก่
 เด็ก แก่ น้อย ย่อม ตัด ประโยชน์ ที่ ตน ยัง จะ ได้ ต่อ ไป ภาย หนา
 อีก เป็น อนัน มาก

นิทานที่ ๓๖ เรื่องต้นไม้ทรกับต้นไม้

คืนวันหนึ่งเกิดพายุกว้างใหญ่ ต้นไม้ใหญ่ ต้นไม้หนึ่ง
 ริมแม่น้ำ ทนลมไม่ไหวก็หักโค่นลอยน้ำไป กิต พงแขม อยู่
 ที่ชายตลิ่งแห่งหนึ่ง รุ่งขึ้นต้นไม้ใหญ่ เห็นพงแขมเป็นปรกติ
 ไม่มีต้นไม้ใดหักโค่น จึงถามพงแขมว่า “เมื่อคืนนี้พายุกว้าง
 พัดเราจนหักโค่นลงน้ำลอยมา พวกท่านล้วนแต่เป็นไม
 ต้นเล็ก ๆ ต้นหนึ่งจะเทียบเท่ากับกิ่งของเราได้ไม่ได้ เหตุ
 ไฉนจึงอยู่เป็นปรกติด้วยกัน หรือว่าพายุกว้างพัดมา
 ถึงท่าน” พงแขมจึงตอบว่า “พายุกว้างพัดมาถึงท่านเหมือนกัน
 แต่พวกเราเป็นไม้อ่อน เมื่อลมพัดกว้าง เราเอนลู่ไปเสีย

ตามลม ปลดปล่อยให้ลมพัดข้ามเราไปเสีย ลมจึงไม่พัดเรา
 หักโค่น” ต้นไทรได้ฟังดังนั้นจึงนึกว่า ถึงเราเป็นต้นไม้
 ใหญ่โต เราไม่รู้จากผอ่นผ่น หลีกเลียงลมกล้า ทั้งหน้า
 ด้านลมอยู่ อย่างเดียว ลมมีแรงกว่าเรา จึงพัดเอาเรา
 โค่นล้ม ต้นแหมเหล่านี้ถึงเป็นไม้เล็ก รู้จากผอ่นผ่น หลบ
 หลีกให้ลมพายุพัดผ่านไปไต่ ก็ไม่หักเหมือนต้นไม้ใหญ่
 เช่นตัวเรา

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การต่อสู้กำลังที่มากนั้น
 บางทีต่อสู้ด้วยอ่อนดีกว่า ต่อสู้ด้วยแข็ง

นิทานที่ ๓๗ เรื่องหมาจึงจอกกับราชสีห์

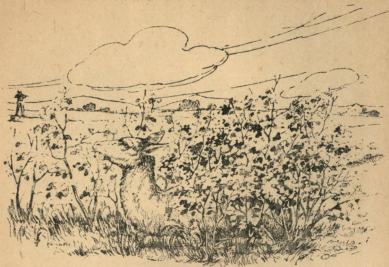
มีหมาจึงจอก ตัวหนึ่งอาศัยเข้าไปเป็น บ่าว อยู่กับ ราชสีห์
เมื่อ ราชสีห์ จะไป ใน ที่ใด หมาจึงจอก ก็ตามไป ด้วย ทุก คราว
วัน หนึ่ง ขณะที่ สัตว์ ทั้ง สอง กำลัง เดิน ไป กลาง ทาง หมา
จึงจอก ได้ กลืน เนื้อ จึง เข้า ไป คั่น ตู ใน พุ่ม ไม้ ก็ พบ เนื้อ จึง
รีบ กลับ ออก มา บอก ราชสีห์ ให้ ไป จับ กิน แต่ วัน นั้น เป็น
วัน มา ราชสีห์ รู้ ว่า หมาจึงจอก มี จมูก ที่ ก็ ใช้ ให้ ออก ไป
เที่ยว ตาม รอย เนื้อ แล้ว ให้ กลับ มา บอก ตำบล ที่ ไป พบ เนื้อ
ทุกวัน ๆ หมาจึงจอก เห็น กิริยา ราชสีห์ อาจ หาญ ใน ขณะ
เมื่อ จะ เข้า ทะคุบ เนื้อ ก็ นึก ชอบใจ อยาก จะ เอา อย่าง
เช่น นั้น บ้าง จึง ขอ อนุญาต ต่อ ราชสีห์ ว่า ถ้า คราว ต่อ ไป
ได้ พบ เนื้อ แล้ว ตน จะ เข้า ทะคุบ เอง จน เนื้อ ตาย แล้ว จึง
จะ กลับ มา เชิญ ให้ ราชสีห์ ไป กิน ราชสีห์ ก็ ยอม อนุญาต ให้
ทำตาม ที่ หมาจึงจอก ขอ หมาจึงจอก ดีใจ รีบ จึง เข้า ไป
ไป ทิ้ง ที่ เผลอญไป ส่วน ทาง เข้า กับ ถวาง ที่ ใหญ่ เขา แต่ พอ
หมาจึงจอก จะ กระโดด ขึ้น ไป ทะคุบ ถวาง นาย พราน ที่

ด้อมตาม รอย กว้าง มา ก็ พอสืบ ปลาย ทั้ง กว้าง และ ทั้ง หมา
 ้ง จอก ทั่ว นัน ด้วย ใน ขณะ เดียว นัน

• • •

นิทาน เรื่อง น สอน ให้ รู้ ว่า ความ ทะนง ตัว ยาก จะ
 มี อำนาจ เกิน สมควร ย่อม เป็น อนันตราย แก่ ตัว ได้

นิทานที่ ๓๘ เรื่องแม่เนื้อกับนายพรานป่า

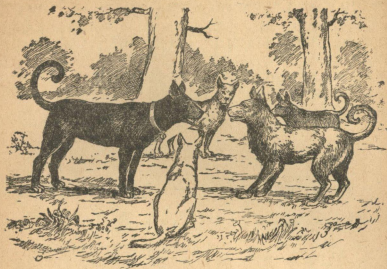

แม่เนื้อตัวหนึ่งเที่ยวและเล่นหญ้ากิน อยู่ตามถานกว้าง
ในกลางป่าแห่งหนึ่ง ในขณะที่กำลังหากินเพลินอยู่นั้น
แม่เนื้อเหตอไปเห็นนายพรานป่าถือหน้าไม้เดินมาแต่ไกล
ก็มีความตกใจกลัว คิดหาทางที่จะหนีเอาตัวรอด ก็ยัง
ไม่เห็นว่าจะทำอย่างไรดี ครั้นจะวิ่งหนีไปกลางแจ้ง
ซึ่งๆ หน้า ก็กลัวนายพรานจะยิงถูก เพราะนายพราน
คนนี้เป็นฝีมือแม่นยิ่งนัก ครั้นจะเล็ดลอดไปตามไถ
ร่วมไม้ ก็เกรงว่าตนไม่ทันชนระกะอยู่ไม่สู้จะหนาหนาทึบ จะ
ไม่เป็นที่กำบังตนให้พ้นจากลูกธนูได้ ครั้นยังยืนตะลึงอยู่

เช่น นั้น นานา เจ้า นายพราน ก็ยังเดินไกลเข้ามาทุกที
 แม่เนื้อเห็นจวนตัว ไม่รู้ที่จะทำประการใดที ก็เลยเสี่ยง
 บุญเสี่ยง กรรม จึงเข้าไปซุกซ่อนตัวอยู่ในเชิงเขาวัลย์
 ซึ่งชนปรกอยู่ที่ชายป่า นายพรานเมื่อมาถึงที่ๆ แม่เนื้อ
 ยืนอยู่ก่อน ไม่เห็นแม่เนื้อ สำคัญใจว่าแม่เนื้อจึงหนี
 เถลไถลหนีไปเสียแล้ว ก็จะได้เดินเลยไป ฝ่ายแม่เนื้อเมื่อเห็น
 พรานเดินเลยลับไปแล้ว หมายถึงพ้นภัยก็เลยเดินไป
 เขาวัลย์ กินจนพุงไม่ขึ้นไปร้อง ครั้น นายพรานเดินกลับมา
 ก็แลเห็นแม่เนื้อไถ่ถนต จึงยกหนามไปชนยังถูกที่เหมาะ
 ทำให้แม่เนื้อทรตึงแน่นอยู่ ณที่นั้นเอง เมื่อแม่เนื้อจะตาย
 แม่เนื้อร้องชนว่า “น แหะละ คือผลของการที่เนรคุณเขา
 ได้อาศัยซ่อนตัวอยู่ในเชิงเขาวัลย์ ตีๆ แล้ว ก็ไปกินใบ
 เขาวัลย์ จนกระทั่งนายพรานแลเห็นตัวได้ว่า ชุ่มซ่อน
 อยู่ที่ไหน”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า ความที่คิดร้ายต่อผู้ที่
 ปกป้องรักษาเรา ย่อมเป็นอันตรายแก่ตนเอง

นิทานที่ ๓๙ เรื่องหมาด

ชาว บ้าน เลี้ยง หมา ไว้ ตัว หนึ่ง หมา ตัว นั้น เมื่อ โต ขึ้น
 มัก ชอบ กัด คน เจ้า ของ จึง เอา ลูก พรุน แขน คอ ไว้ เพื่อ
 ว่า หมา ตัว นั้น เข้า ไป ที่ ไหน คน จะ ได้ยิน เสียง ลูก พรุน
 และ ระวังกว มี ให้ มัน ชอบ กัด ได้ แต่ หมา ตัว ที่ ถูก ผูก ลูก
 พรุน นั้น ไป เข้าใจ เสีย ว่า เจ้า ของ ผูก ของ ตัว มี ราคา ให้ เป็น
 เครื่อง แต่ง ตัว ก็ เทย วัง ชู คอ ชวน ลูก พรุน แก่ เพื่อน หมา ด้วย
 กัน ไป ทูบ ทุกหน ทุกแห่ง เหล่า หมา หนุ่ม สาว ที่ ไม่ เคย เห็น
 ก็ พา กัน ชม หมา ที่ ผูก ลูก พรุน ว่าเป็น หมา ตัว มี เครื่อง

ประตັบ ความ นนรู้ ไปถึง หมาตัวหนึ่ง ซึ่ง เป็นผู้ เฒ่า อยู่ใน
บ้าน นน มา ชำ นานกว่าหมาตัวอื่น หมาเฒ่าเข้าใจ เหตุการณ์
จึง ชี้แจง แก่หมาทั้ง ปวง ว่า เพราะ หมาตัว นน มัน มัก ชอบ
กัด คน จึง ถูก ผูก ถูก พรวน เขา ผูก ประจาน ความ ชั่วร้าย
ของ มัน ต่าง หาก

นิทาน เรื่อง นี้ สอน ให้ รู้ ว่า เครื่อง ประตັบ สำคัญ อยู่ ที่
ความ ดี ความ ชั่ว ของ ผู้ ที่ ใช้ เครื่อง ประตັบ นน ถ้า เครื่อง
ประตັบ เป็น เครื่อง หมาย ความ ชั่ว แล้ว ก็ เป็น เครื่อง ประจาน
หาใช้ เครื่อง ประตັบ ไม่

นิทานที่ ๔๐ เรื่องพ่อค้าเกลือกับโคต่าง

ยังมีวัวต่างของพ่อค้าเกลือกตัวหนึ่ง เจ้าของบรรพท
เกลือกไปขายเนื้อๆ ครึ่งหนึ่งวัวต่างตัวนั้นเดินข้ามห้วย
เหยียบหิน พลตก พลตกตกลงไปอยู่ในแอ่งน้ำในห้วย กว่า
เจ้าของจะลงไปจึงขึ้นมาได้ ก็พ่อเกลือกที่อยู่ในอ่างถูกน้ำ
ละลายไปหมด เมื่อวัวขึ้นมาถึงบนบก รู้สึกเบาหลัง จึงนึกว่า
ที่ตกลงไปแช่อยู่ในน้ำนั้น ทำให้ของที่เขาบรรพทหลังเขา
ไปได้ แต่นั้นมาเมื่อเจ้าของพาต่างบรรพทเกลือกไป ถึง
แม่น้ำลำคลองแห่งใด วัวต่างตัวนั้นก็แกลงลงไปนอนเสีย
ในน้ำ จนเกลือกละลายทุกครั้งมา พ่อค้าต่างเห็นวัวโง่
เช่นนั้น คราวหลังจึงแกลงเขานั่น บรรพทต่างวัวตัวนั้น
ให้หนักเท่ากับที่เคยบรรพทเกลือกมาแต่ก่อน ฝ่ายวัวไม่รู้
เท่าเจ้าของ ครั้นเดินไปถึงหัวน้ำ ก็ลงไปนอนแช่น้ำ
เสียอีก คราวนั้นไปถูกน้ำเขาก้อมน้ำหนักขึ้นกว่า
เวลาแห่ง วัวตัวนั้นก็ตกลงหนักหลังยิ่งกว่าแต่ก่อน เจ้าของ
ทำอย่างนั้นจนวัวตัวนั้นเซด ไม่กล้าลงไปนอนในน้ำอีกต่อไป

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า คนโง่เขาเปรียบเขาบ่อย
นัก เขาคงรู้เท่า ทำโทษคนโง่ให้สมกับที่โง่เขาได้

นิทานที่ ๔๑ เรื่องกระต่ายป่ากับกบ

ยังมีกระต่ายป่าฝูงหนึ่ง อาศัยอยู่ท่าป่าละเมาะ
กระต่ายฝูงนั้นเคยออกมาหาอาหารกินอยู่ตามนาไร่ข้าง
ป่านั้น ทุกเวลาเช้าเวลาเย็น ในเวลาที่ฝูงกระต่ายเที่ยว
และเต็มหญ้ากินอยู่ ถ้าเห็นวัวควายหรือคนเดินผ่านมา
แต่ไกล กระต่ายก็หวาดว่าจะมาทำร้ายแก่ตน รีบวิ่งเข้า
ซอกซอญตัวอยู่ในหลุมรก พวกที่ผิดตนเร็วก็วิ่งกลับเข้าไป
ยังป่าละเมาะได้ กระต่ายทำแต่ตั้งใจแค้นมา จนนึก
เบื่อหน่ายเขาเอง จึงมาปรึกษากันว่า ถ้าจะอยู่ต่อไปก็
ไม่เป็นสุข เพราะจำจะต้องทนเห็นตกใจอยู่ทุกเช้าค่ำ
เมื่อคิดดังนั้นแล้ว ฝูงกระต่ายจึงเห็นพร้อมกันว่า จะฆ่า

ตัวตายเสีย จะได้ไม่ลำบากอีกต่อไป พอรุ่งเช้าขึ้น ฝูง
กระท่าย พา กันวิ่งไปทางลำธาร จะไปกระโดดน้ำตาย แต่
พอไปถึงฝั่งน้ำ ก็เห็นฝูงกบ ตื่นตกใจกลัว กระโจนลงใน
น้ำ ทำหายไป กระท่ายเฒ่าที่เป็นโจกฝูง หยต ชะงักแล้วร้อง
ขึ้นว่า “พวกเรานี้โง่จริง ๆ มิใช่ว่าพวกเราตื่นตกใจ
ง่าย ๆ แต่พวกเดียวเมื่อไร ถึงสัตว์จำพวกอื่น ก็ฉลาด
เหมือนกัน เมื่อเป็นเช่นนั้น เราจะมาพากันฆ่าตัวตาย
เสีย ด้วยเหตุประการใด” ว่าแล้วฝูง กระท่าย ก็ พา กัน กลับ
ไปอยู่ในป่าละเมาะตามเดิม

นิทานเรื่องนี้ สอนให้รู้ว่า บางทีรู้ สักว่าตัวมีความ
ทุกขร้อนยิ่งกว่าผู้อื่น แต่ที่จริงผู้ที่เขามีทุกขร้อนกว่าตัว
ยังมี เพราะฉะนั้นในการที่จะทำอะไรไป ด้วยความรู้ สัก
ทุกขร้อน ควรพิจารณาเสียให้มาก ก่อน

นิทานที่ ๔๓ เรื่องลิงกับคนทอดแห

ชายผู้หนึ่งทอดแหอยู่ริมฝั่งน้ำ ที่ข้างตลิ่งนั้นมีต้นหว้าใหญ่อยู่ต้นหนึ่ง กำลังออกลูกตก ถึงที่กำลังปลิดลูกหว้ากินอยู่ เมื่อเห็นชายผู้นั้นเหวี่ยงแหไป निकประหลาดใจ จึงคอยจนลืมกินลูกหว้า ในที่ตรงนั้นแลอยู่ มีกุ้งปลาชุม ชายที่ทอดแหจึงทอดแหเพลिनไป จนลืมกินข้าวเช้า ครั้นตกสายเข้า คนทอดแหทนหิวไม่ไหว ก็เอาเรือผูกทิ้งไว้โคนต้นหว้า ตัวกลับไปกินข้าวที่บ้าน และคิดไว้ว่า เมื่อกินข้าวแล้วจะกลับมาทอดแหต่อไปอีกข้างฝ่ายถึง เมื่อเห็นคนเดินลับไปแล้ว ก็ลงมาจากต้นหว้าไต่ลงไปในเรือ จับแหจะทอดถึงปลาเขาอย่างคน แต่แหเป็นของกว้างใหญ่เกินตัวลง จึงพนตนพนมือถึงยุงเหยิงถึงยุงตื๋นร่นเท่าใด แหก็ยิ่งพ่นยุงหนักเข้าทุกที ลงท้ายที่สุด ถึงก็พลาดแคมเรือตกลงไปในน้ำ หงๆ แหพ่นตัวอยู่ตลิ่งนั้น เมื่อถึงต้นแวงจะจมน้ำตาย ถึงร้องขึ้นว่า “น้แหละ สมน้ำหน้าตัวเราเอง ที่เราชอบสู้”

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า จะทำการสิ่งใดต้องรู้จักประมาณกำลังตน อย่าหลงไปว่าใครเขาทำอะไรได้แล้ว เราจะทำเหมือนเขาได้ไปทุกอย่าง

นิทานที่ ๔๒ เรื่องกวางกับเสือ

กวางตัวหนึ่ง ออกเที่ยวหากิน อยู่ท่าชายป่า ใน หนอง
และ เล็ม หญ้า กินเพลิน อยู่ กวางเหลืบไป เห็น นายพราน
ถือ หน้าไม้ เดิน ค่อม เข้า มา ทาง หมู่ไม้ ก็มีความ ตกใจ กลัว
กระโดดหนี เข้าป่าไป ส่วน นายพราน ก็ สะกด รอย ตาม รุก
เข้าไป จน กวาง จน ตัว จะ หนี ไป ไหน ไม่ รอด จึง จึง เข้า
ไป ซ่อน ตัว อยู่ใน ถ้ำ เสือ ข้าง ฝ่าย เสือ เมื่อ เห็น กวาง จึง
เข้าไป ใน ถ้ำ เสือ ก็ หมอบ พุบ ลง ที่ ข้าง ก้น หิน ใหญ่ ไม่ ให้
กวาง เห็น ปลอ่ย ให้ กวาง เข้า ไป จน ก้น ถ้ำ แล้ว ก็ กระโจน
เข้า จับ คอ กวาง ส้ม ตาย อยู่ ณ ที่ ซ่อน นั้น เอง กวาง ใน เมื่อ
เวลา จะ สิ้น ใจ จึง จึง ว่า “ ตูเถอะ อัน ตรา ย ย่อม มี อยู่
ไม่ว่า ที่ ไหน เรา หนี คน พน แล้ว ก็ ยิง มา ประ เสือ เข้า อีก ”

*

*

*

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การที่จะหลบหลีกอันตราย
จงคิดเสียให้รอบคอบก่อนระวังอย่าวิ่งเข้าไปหาอันตราย
เข้าอีกได้

นิทานที่ ๔๔ เรื่องคนเลี้ยงแพะกับลูกเสือ

ชายคนหนึ่งเป็นพ่อค้าขายแพะ เลี้ยงแพะไว้ที่ริม
สถานีรถไฟฝูงหนึ่ง วันหนึ่งชายนั้นเข้าป่า จะไปตัดไม้ไผ่
มาทำคอกแพะ ขณะเมื่อเดินไปถึงเชิงเขา ชายผู้นั้น พบ
ลูกเสือหลงแม่ตัวหนึ่ง เดินอยู่แต่ลำพัง จึงจับเอามา
เลี้ยงไว้แล้วหัดให้ลูกเสือเที่ยว ขโมยลูกแพะของชาวบ้านที่
ใกล้เคียง ส่วนลูกเสือนั้น ถ้าวันไหน ขโมยลูกแพะของ
ชาวบ้านได้สองตัว ก็กตัญญูเสียตัวหนึ่ง เหลือเอาไว้ให้
เจ้าของตัวเดียว ถ้าวันไหน ขโมยแพะของคนอื่นไม่ได้
พอตกกลางคืนลง ก็ขโมยแพะของเจ้าของกินเสียทุกวันไป

* * *

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า การคิดหาประโยชน์ใส่ตัว
ในทางมิชอบ ลงปลายมักจะได้ประโยชน์ตนเอง

นิทานที่ ๔๕ เรื่องคนเลี้ยงวัวกับวัวหาย

ยังมีวัวบ้านฝูงหนึ่ง เขาปล่อยให้กินหญ้าอยู่กลางทุ่งนา วัวตัวหนึ่งเจ้าปัญญา คิดเห็นว่าการทหากินอยู่กับเพื่อนมากด้วยกันเช่นนั้น ไม่จะได้หญ้าอ่อนและหญ้าชนิดที่ตักกินนัก คิดแล้ววัวตัวนั้นก็ออกจากฝูง เข้าไปหาหญ้ากินที่ชายป่าแต่โดยลำพัง ในมีช้านาน ราชสีห์ตัวหนึ่งได้ข่าวว่า ก็เดินตามสาวออกมาทางชายป่า พบวัวกำลังกินหญ้าเพลินอยู่ ก็กระโจนเข้าตบกัดพัดเหวี่ยงจนวัวตายแล้ว ราชสีห์ก็พาไปไว้อย่างถาพตนเขา ครั้นตกบ่ายลง คนเลี้ยงวัวออกมาจากที่พัก จะมาต้อนฝูงวัว

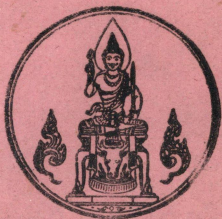
เข้าคอก แต่เมื่อมานับวัวดู เห็นวัวหายไปตัวหนึ่ง จึง
ออกเที่ยวตามหาจนเหนื่อย ก็ไม่พบวัว คนเลี้ยงวัวหมด
ปัญญา จึงลงนั่งกราบหัวบนเจ้าป่า ขอให้ช่วยให้พบวัว
แล้วจะแก้บน ด้วยหมูปेतไก่ พอบนแล้วได้สักหน่อย คน
เลี้ยงวัวเดินไปพบถาพราชสีห์อยู่ เมื่อคนเลี้ยงวัวชะงัก
เข้าไปในถา เห็นราชสีห์กำลังกินวัวอยู่ ก็ตกใจกลัว
ร้องขึ้นว่า “คราวนี้ถาพเจ้าพเจ้า รอดชีวิตไปได้แล้ว
ข้าพเจ้า จะถวายวัวให้แก่เจ้าป่าเพิ่มชนอีกตัวหนึ่ง ”

นิทานเรื่องนี้ ตรงกับสุภาษิตที่ว่า “เสียหน่อยเสียยาก
เสียมากเสียง่าย” คือสอนให้รู้ว่า เมื่อเราเสียของอะไร
ไปบ้างเล็กน้อยแล้ว ก็อย่าบ่นว่าไร หรือว่าน่วยให้เกิน
ไปนัก เกล็ดอกจะกลับเสียซ้ำเติมเข้าไปอีก

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์คุรุสภา

นายสหัส กาญจนพิจิตร ผู้พิมพ์และผู้โฆษณา

โรงพิมพ์ตุรุสภา